

Gorenjski Glas

TOREK, 4. APRILA 2023

LETO LXXVI, ŠT. 27, CENA 2,20 EUR

ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK

ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH

INFO@G-GLAS.SI

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Ganljiva poteza slovenskega junaka

Finale svetovnega pokala v smučarskih skokih na Letalnici bratov Gorišek v Planici si je ogledalo 57 tisoč gledalcev. Izjemen zaključek sezone slovenskih orlov in ganljiva poteza Anžeta Laniška.

MAJA BERTONCELI

Planica – Sezona svetovnega pokala v smučarskih skokih je bila dolga. Tradicionalno se je zaključila s poleti na Letalnici bratov Gorišek v Planici. To je bil planiški konec tedna, kot smo ga vajeni: z veliko gledalci in odličnim vzdušjem, piko na i pa so s stopničkami na vseh treh tekmah postavili slovenski orli, še posebno v nedeljo, ko sta Timi Zajc in Anže Lanišek poskrbela za dvojno slovensko zmago.

Najboljši slovenski skakalec sezone je znova Lanišek, ki je tako v seštevku poletov kot v skupnem seštevku

svetovnega pokala osvojil tretje mesto. Ob tem se je z ganljivo gesto spomnil Poljaka Dawida Kubackega, ki je zaradi hudih težav z zdravjem svoje žene že na norveški turneji šport in boj za veliki kristalni globus postavil na stranski tir, se vrnil v domovino in predčasno končal sezono. V skupnem seštevku je bil nato četrti. Lanišek je na podelitvi v rokah držal njegovo podobo iz kartona in s tem dal jasno vedeti, da si Poljak zasluži mesto med najboljšimi tremi. Ob tem ni mogel zadržati solz. Njegova poteza odmeva po vsem svetu. »Podelitev najboljših treh v skupnem

seštevku svetovnega pokala je bila res čustvena. Dawid si zasluži skupno tretje oziroma drugo mesto. Pustil je šport ob strani. Pokazal je, da je ljubezen tista, ki največ šteje. S tem je tudi pokazal, kakšen človek je. Hudo mi je bilo, ker verjamem, da so bili zanj to res težki trenutki, ko je moral vse prepustiti. Ni mu bilo enostavno,« je pojasnil Anže Lanišek.

Za skakalcem SSK Mengeš je najuspešnejša sezona doslej, ki jo je kronal s prvo uvrstitvijo med najboljši tri v skupnem seštevku. To mu daje dodatno motivacijo tudi za naprej.

► 13. stran

Anže Lanišek je prvič med najboljšimi tremi skakalci sezone. Podelitev je bila ganljiva. Z lepo gesto se je spomnil na prijatelja Dawida Kubackega in pokazal, kaj je tisto, kar v življenju zares šteje. / Foto: Gorazd Kavčič

Vlaki bi vozili skozi Orehek

Prebivalci Orehka pri Kranju so šokirani nad načrti, ki ukinjajo obstoječo traso železniške proge mimo vasi in jo pod zemljo speljejo skozi vas.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Ministrstvo za infrastrukturo v okviru priprave državnega prostorskega načrta za nadgradnjo gorenjske železniške proge Ljubljana–Kranj–Jesenice–državna meja predlaga nov potek (po novem dvotirne) proge pred Kranjem, tako da bi jo pod zemljo speljali skozi Orehek, kjer bi zgradili tudi podzemno železniško postajališče, je pred dnevi poročal spletnik Trma. To naj bi med drugim zahtevalo tudi rušitev vsaj dvajsetih objektov v vasi.

Ker obstoječa železniška proga mimo Orehka ne omogoča hitrosti 160 km/h, jo želijo speljati pod zemljo skozi vas. / Foto: Gorazd Kavčič

► 3. stran

Čakajo zaradi šole, ne telovadnice

► 6. stran

Priloga:

Zgornjesav'c

ODKUP MESNATIH, DEBELIH IN ČRNIH KRAV!

(02) 790 15 60, 031 733 637

Odkup celotnih govejih čred na gospodarstvu.

PLAČILO TAKOJ!

ODKUP KRAV do 4,10 € + davek (bio + 0,20 €)

Povečano povpraševanje po BIO KRAVAH (do 0,20 €)

AKTUALNO – prodaja MALIH BIKOV 200–300 kg

Aktualne dnevne cene:

BIKI do 4,65 € + davek

TELICE do 4,50 € + davek

Tedenska prodaja MALIH TELIČK; cca 200–250 kg!

Kogler Franc A., d.o.o. Parmova ulica 53, SI-1000 Ljubljana

Zagotovljeno plačilo v dveh dneh na vaš bančni račun.

AKTUALNO

Covid-19 ni več izolacijska bolezen

Od prvega aprila dalje se covid-19 obravnava enako kot druge okužbe dihal, kar pomeni, da izolacija ni več nujna in se izda enak bolniški list kot za druga obolenja.

3

GORENJSKA

Proti dvorani večina lastnikov

Predstavniki Civilne iniciative Varuhi okolja Besnica so oddali podpisane izjave večine lastnikov zemljišč pod Joštom, ki nasprotujejo gradnji snežne dvorane.

6

PRAZNOVANJA

Začel se je Avsenikov abonma

V počastitev 70-letnice Avsenikove glasbe je bil v četrtek pri Jožovcu v Begunjah prvi od sedmih koncertov Avsenikovega zlatnega abonmaja.

19

ZANIMIVOSTI

Stolp, vlak in konji v arboretumu

Novi razgledni stolp na grajskem hribu, cestni električni vlak in projekt Zeleni konji so tri letošnje večje pridobitve v Arboretumu Volčji Potok.

24

VREME

Prevladovalo bo sončno, hladno in vetrovno vreme. V četrtek bo veter ponehal, spet bo nekoliko topleje.

☀️ -4/8 °C

jutri: sončno in hladno

9 770352 666018

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Pankerji Paraf v Ljubljani

Prva jugoslovanska pank skupina Paraf, ki so jo ustanovili takrat najstniki, je nastala leta 1976 na Reki in je bila vedno tesno povezana z ljubljansko pank sceno. V petek, 7. aprila, bo skupina Paraf v sklopu Orto Festa nastopila v originalni postavi – nastopili bodo tudi Vim Cola, Valter Kocijančič in Iva Močibob. Predstavili bodo aktualni album Delta live.

Naročnik Gorenjskega glasa si bo koncert v paru lahko ogledal brezplačno, če do četrta, 6. aprila, odgovori na nagradno vprašanje: Koliko je stara skupina Paraf? Odgovore pošljite na koticcek@g-glas.si.

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas

Knjigo prejme ANA CUDERMAN z Golnika.

Prvi informativni izračuni dohodnine že na poti

ANA JAGODIČ DOLŽAN

Ljubljana – Tisti, ki ne uveljavljajo olajšave za vzdrževane družinske člane in nimajo dohodkov od opravljanja dejavnosti ali katastrskega dohodka, lahko v teh dneh pričakujejo informativne izračune dohodnine za leto 2022. V primeru nepravilnih ali nepopolnih podatkov morajo do 3. maja podati

ugovor, razen če razlika znaša le nekaj centov, prav tako pa lahko v ugovoru uveljavljajo omenjeno olajšavo. Preveč plačano dohodnino bo Finančna uprava nakazala do 31. maja, rok za doplačilo pa je 2. junij, pri čemer se zavezanca lahko odločijo za direktno obremenitev SEPA (SDD). Drugi sveženj izračunov bodo poslali konec maja.

Mladim za odkrivanje Alp sto petdeset vozovnic

Ljubljana – Mladim, starim med 18 in 27 let, bodo v okviru projekta Yoalin razdelili 150 vozovnic za potovanje po Alpah z vlakom in avtobusom. Rok za prijavo je 26. maj. Mladi, ki želijo odkrivati Alpe na podnebju prijazen način, lahko prijave oddajo na spletni strani www.yoalin.org, žirija, sestavljena iz nekdanjih popotnikov, pa bo izbrala 150 novih ljubiteljev potovanja. Kot so sporočili iz organizacije Cipra, bodo imeli mladi z vozovnico interrail v poletnih mesecih dostop do vseh vlakov in večine avtobusov na območju Alp. Udeležence bodo konec junija povabili na predstavitevni dogodek v Bohinju, kjer bodo lahko spoznali druge potnike ter skupaj načrtovali potovanja. Udeleženci projekta lahko svoja doživetja delijo na družbenih omrežjih ter svoje najboljše fotografije in zgodbe prijavijo na natečaj. Projekt finančno podpirajo pogodbenice Alpske konvencije Avstrija, Lihtenštajn, Švica in Slovenija.

Mirovanje medbančnih plačil

Ljubljana – V petek, 7. aprila, bo možna le izvedba internih plačil v okviru posamezne poslovne banke ali hranilnice. Evropski plačilni sistem TARGET namreč zaradi prazničnega dneva v večini držav Evropske unije ne bo posloval, zato se v evroobmočju ne bo izvajal medbančni plačilni promet. Ob tem so v Združenju bank Slovenije še pojasnili, da bosta izvrševanje takojšnjih plačil in storitev Flik med velikonočnimi prazniki nemotena.

Jubilej postavljanja jaslic

Letos mineva osemsto let, kar je sveti Frančišek Asiški v Grecciu pri Rietiju v Italiji postavil prve jaslice. V praznovanje bo vpeto tudi Marijino romarsko središče na Brezjah z Muzejem jaslic.

JOŽE KOŠNJEK

Brezje – V začetku marca je bilo v Sevilli v Španiji zasedanje generalne skupščine Mednarodnega združenja ljubiteljev jaslic oziroma Mednarodne jasličarske zveze Universalis Foederation Praesepistica (UN – FOE – PRAE), na katerem je sodeloval tudi predsednik Društva ljubiteljev jaslic Slovenije pater dr. Robert Bahčič, rektor bazilike Marije Pomagaj na Brezjah. Slovensko društvo je bilo predvsem zaradi prizadevanj in poznanstev patra dr. Leopolda Grčarja 17. novembra leta 2012 sprejeto v mednarodno združenje, vendar so se slovenski predstavniki dogodkov v njegovem okviru le redko udeleževali.

Letošnje leto je za jaslice in za tradicijo njihovega postavljanja posebno, saj mineva osemsto let, kar je sveti Frančišek Asiški za praznik Jezusovega rojstva v Grecciu pri Rietiju v Italiji postavil prve jaslice.

»Ko smo leta 2016 obnove Muzej jaslic na Brezjah, smo se začeli udeleževati teh srečanj,« pripoveduje predsednik Društva ljubiteljev jaslic Slovenije dr. Robert Bahčič. »Bili smo v Fatimi, kjer je bila glavna tema verski turizem, novembra

Pater dr. Robert Bahčič, predsednik Društva ljubiteljev jaslic Slovenije / Foto: Tina Dokl

leta 2018 pa smo bili povabljeni na sestanek Mednarodnega združenja ljubiteljev jaslic na Malti, na katerem nam je predsednik združenja gospod Johann Dendorfer v znak zahvale in priznanja za ohranjanje jasličarske dediščine poklonil posebno darilo – avtentične jaslice iz Argentine, ki prikazujejo beg v Egipt.«

Letošnje leto je za jaslice in za tradicijo njihovega postavljanja posebno, saj mineva osemsto let, kar je sveti Frančišek Asiški za praznik Jezusovega rojstva v Grecciu pri Rietiju v Italiji postavil prve jaslice in tako z ohranjanjem spomina na božični dogodek začel poseben način evangelizacije. Zaradi

jubileja bo kongres mednarodnega združenja, ki je sicer na vsaka štiri leta, v Sevilli že letos, in ne prihodnje leto. Udeležilo se ga bo več kot osemsto delegatov.

Za jubilejno leto je član predsedstva mednarodne jasličarske zveze Pier Luigi Bombelli pripravil posebno papirnate jaslične pole z naslovom Čudež v Grecciu, ki prikazuje prvo postavitve jaslic in bodo na voljo v vseh državah, kjer delujejo društva ljubiteljev jaslic. Predsedstvo mednarodne zveze jasličarjev je za letošnji jubilej pripravilo poseben logotip, ki bo do prihodnjega praznika Svetih treh kraljev spremljal vse dogodke, povezane z jaslicami in

jubilejem njihovega postavljanja. »Ta naj virtualno objavame vse prijatelje jaslic po vsem svetu. Zgledujemo se po svetem Frančišku, ki je s preprostostjo, ponižnostjo in krotkostjo želel preko jaslic vsem prinesiti mir,« poudarja dr. Robert Bahčič.

V praznovanje se vključuje tudi Slovenija, ki je nasploh znana zaradi dolge tradicije postavljanja jaslic, ki krasijo naše domove in vasi. Imamo priznani Muzej jaslic na Brezjah, vsako leto pa Društvo ljubiteljev jaslic organizira tudi vseslovensko razstavo. Letošnja bo na Vojniku. Brezje pa je doletela čast, da bodo novembra organizator simpozija o jaslicah.

Slovenija v zrcalu Foruma São Paulo

MAŠA LIKOSAR

Bled – Zbor za Slovenijo je v sodelovanju z OO SDS Žirovnica, Kranjska Gora, Jesenice, Radovljica, Bled, Gorje, Tržič in Bohinj pripravil javno tribuno pod naslovom Slovenija v zrcalu Foruma São Paulo – kulturni marksizem in napad na civilizacijo, ki je minuli četrtek potekal v dvorani Triglavskega narodnega parka na Bledu. Gosti France Cukjati, Janez Remškar in dr. Žiga Turk so predstavili vzporednice z levičarskim delovanjem in kulturnim marksizmom v Sloveniji ter forumom v São Paulu, ki združuje južnoameriške levičarske stranke. Cukjati je tako predstavil napad na kulturne institucije, kot so muzeji, šola, RTV ..., Janez Remškar je spregovoril o napadu

Dr. Žiga Turk, France Cukjati in Janez Remškar / Foto: Maša Likosar

na človeka z vidika otroka, družine in spola. Dr. Žiga Turk pa je predstavil napad na državo, kjer je med drugimi južnoameriške levičarske stranke. Cukjati je tako predstavil napad na kulturne institucije, kot so muzeji, šola, RTV ..., Janez Remškar je spregovoril o napadu

na človeka z vidika otroka, družine in spola. Dr. Žiga Turk pa je predstavil napad na državo, kjer je med drugimi južnoameriške levičarske stranke. Cukjati je tako predstavil napad na kulturne institucije, kot so muzeji, šola, RTV ..., Janez Remškar je spregovoril o napadu

São Paulo in kulturna vojna, ki jo je v slovenskem prevodu letos izdala Založba Nova obzorja. Predgovor k slovenskemu prevodu je napisal Janez Janša. »V knjigi je na preprost način napisano, kar je bistvo sedanjega problema celotnega zahoda,« je povedal Cukjati in dodal, da v

njen lahko preberemo, kako leviča uveljavlja svoje nazore, ki slonijo na strategiji, zasnovani po Frankfurtu marksistični šoli. »Načrtovali so drugačen pristop, kjer je bilo predvideno, da zavzamejo kulturne institucije, zlasti šolstvo, medije, zgodovinarje in podobno.«

V veljavi novosti za starše

Po novem imata oba starša po šestdeset dni neprenosljivega starševskega dopusta. Spremembe tudi pri višini starševskega nadomestila in delnega plačila za izgubljeni dohodek.

ANA ŠUBIČ

Kranj – Z aprilom je začela veljati novela zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih, ki ureja očetovski in starševski dopust, krajši delovni čas zaradi starševstva in delno plačilo za izgubljeni dohodek. Novela med drugim tako materi kot očetu prinaša po šestdeset dni neprenosljivega starševskega dopusta; doslej je imela le mama trideset dni neprenosljivega dopusta.

Po novem bo starševski dopust za oba znašal 160 dni. Očetovski dopust se bo s trideset dni skrajšal na petnajst, starševski dopust pa podaljšal na 160 dni, pri čemer bo sto dni še vedno lahko prenesel na mater, ki bo lahko kot doslej izrabila 260 dni starševskega dopusta. In obratno – kadar mati prenese vseh sto dni na očeta, lahko ta izrabita 260 dni starševskega dopusta, mati pa ima šestdeset dni neprenosljivih.

Najvišja višina starševskega nadomestila, ki je že doslej znašala 2,5-kratnik povprečne mesečne plače, ni več nominalno določena v zakonu o usklajevanju transferjev posameznikom in gospodinjstvom v RS (4.239,92 evra bruto), ampak bo podatke pridobil Statistični urad za preteklo leto (5.059,80 evra bruto). Staršem, ki imajo omejitve, ni treba vložiti nove vloge,

višje izplačilo bo avtomatično v maju.

Obdobje koriščenja (prenesenega) starševskega dopusta se podaljšuje do osmega leta otrokove starosti (doslej do zaključka prvega razreda), enako tudi obdobje dela s krajšim delovnim časom zaradi nege in varstva otroka. Krajši delovni čas zaradi varstva otroka bosta lahko po novem koristila oba starša hkrati, a pri tem ne smeta preseči dvajset ur tedensko. Enoletne neprenosljivosti ni več.

Delno plačilo za izgubljeni dohodek (DPID) za starša, ki prekine delovno razmerje ali začne delati krajši delovni čas zaradi nege in varstva otroka s težko motnjo v duševnem razvoju ali težko gibavno oviranega otroka ali otroka z boleznijo iz seznama hudih bolezni, lahko zdaj v večjem obsegu (dvajset ali trideset ur tedensko) prejema tudi starši otrok, ki so nameščeni v institucionalnem varstvu, vendar nekaj časa preživijo tudi doma. Celotni znesek DPID se dviguje na 1,2-kratnik minimalne plače.

Nova ureditev očetovskega in starševskega dopusta velja za starše otrok, rojenih od 1. aprila naprej, ostale spremembe pa tudi za starše otrok, rojenih pred tem datumom. Prvo višje izplačilo bo v maju, zanj pa ni treba vložiti nove vloge.

Čistilni akciji na Lancovem in v Podnartu

Lancovo, Podnart – Pretekli konec tedna so na Lancovem in v Podnartu izvedli prvi dve letošnji spomladanski čistilni akciji v občini Radovljica. Kot je v imenu organizatorjev povedal Igor Dornik, se jih je skupaj udeležilo 129 krajanov. »Ponovno smo očistili nekaj stalnih žarišč ter vse sprehajalne in druge lokalne ceste, pa tudi skupne javne lokacije, kot sta športni park in mesto za piknik. Veseli nas, da količina zbranih odpadkov ni več tolikšna kot pred leti, žal pa še vedno ostaja kar nekaj žarišč in nepravilno odloženih nevarnih odpadkov – salonitk.« Večina krajevnih skupnosti v radovljiški občini bo sicer čistilne akcije organizirala v soboto, 15. aprila. Seznam zbirnih mest sproti posodablja na občinski spletni strani.

Na Lancovem in v Podnartu in okolici se je spomladanske čistilne akcije udeležilo 129 krajanov.

Zima ne more biti več zgolj smučanje

V okviru dveh evropskih projektov bodo v Bohinju in Kranjski Gori ugotavljali, v kakšno smer je ob dejstvu, da so zime vse bolj mile, zasneževanje pa energetske potratno, najbolj smotrno razvijati ponudbo zimskih smučarskih središč v Alpah.

MARJANA AHAČIČ

Bohinj, Kranjska Gora – Tudi gorenjska smučarska središča se srečujejo z izzivi, ki jih prinašajo podnebne spremembe. Zime so milejše, zasneževalni sistemi pa ekonomsko in ekološko potratni. Mnoga srednje velika in mala smučišča na nižjih in srednjih nadmorskih višinah v Alpah se ubadajo z eksistenčnimi vprašanji, saj se zaradi dviganja temperatur zimska sezona skrajšuje.

Napovedi kažejo, da se bo stanje še poslabševalo in negativno vplivalo ne le na ekonomski položaj podjetij, temveč tudi na družbeno in ekonomsko sliko celotnih skupnosti, ugotavlja jo na Razvojni agenciji Zgoranje Gorenjske (Ragor), kjer so se prav z namenom pomagati skupnostim, ki so orientirane na zimski turizem, vključili v dva mednarodna projekta. V sodelovanju s tujimi partnerji iz nekaterih alpskih držav bodo iskali rešitve za usmeritve v razvoju smučarskih centrov in manjših smučišč, ki ležijo na nižjih nadmorskih višinah in na katere zato podnebne spremembe najprej in najbolj vplivajo. Oba projekta sofinancira Evropska unija v okviru instrumenta Interreg.

Prehod v trajnostni smučarski turizem

Projekt TranStat se osredotoča na iskanje rešitev za smučarska središča. Vsaka sodelujoča država bo vzpostavila tako imenovane »žive laboratorije« (living labs) – v Sloveniji bosta to smučišči Kranjska Gora in Rogla, v katerih bodo najprej pridobivali podatke za pripravo metodologije in iskali rešitve ter slednje nato tudi preverjali

Kozji hrbet nad Bohinjsko Bistrico, ki je po petnajstih letih od zaprtja Koble nastal kot popolnoma novo smučišče in za katerega so v Bohinju prepričani, da ima prihodnost

in preizkušali. »Oblikovali bomo nova orodja in metodologije za prehod, ki sledi celostni viziji Alp. Predlagane rešitve bodo primerne za prenos na druga smučišča v Alpah,« so pojasnili na Ragorju.

V okviru projekta Beyond Snow pa bodo projektni partnerji iz šestih alpskih držav iskali možnosti za trajnostni prehod malih in srednje velikih smučarskih centrov na okolju prijaznejše programe, ob upoštevanju vseh kulturnih in naravnih danosti in s poudarkom na širitvi turistične sezone na celo leto. Ugotovitve bodo preizkušali na pilotnih območjih; Ragor bo v okviru tega projekta aktivnosti osredotočil na območje Bohinja.

Prihodnost za manjša smučišča

»Očitno je, da bomo morali tudi za zimsko sezono najti neko novo ponudbo,« ugotavlja Klemen Langus, direktor Turizma Bohinj. »Bohinj ima srečo, da ima Vogel, kjer bo, kot kažejo

raziskave, smučišče lahko vztrajalo še kar nekaj časa, in Pokljuko z Rudnim poljem; obe središči sta sorazmerno lepo obdarjeni z naravnim snegom. Po drugi strani pa imamo manjša smučišča, na katerih so potrebna precejšnja vlaganja v infrastrukturo pa tudi v zagotavljanje umetnega snega, da bi lahko zadostil trenutnim željam in potrebam gostov in obiskovalcev,« pojasnjuje. »Glede na trende, kakor jih trenutno vidimo, se bo tudi to seveda spremenilo, in prav je, da smo na to pripravljeni.«

Zima ni le za smučanje

Kot pravi, je vključitve v projekt Beyond Snow vesel, saj bodo v njegovem sklopu tudi za Bohinj pridobili zanimive podatke – na primer o debelini snežne odeje v določenem obdobju in o tem, kaj si gostje poleg smučanja pozimi v destinaciji še želijo. »Zanimivo je, da smo v letošnjem januarju v Bohinju beležili večje število nočitev kot januarja lani, in to ob dejstvu, da je bila lanska zima

bistveno bolj bogata s snegom kot letošnja in da so bili lani slovenskim gostom še na voljo tako imenovani turistični boni. Podatke bomo zagotovo analizirali in skušali ugotoviti, ali morda celo že zdaj obstaja interes po obisku zimskega Bohinja z zmanjšano ponudbo smučanja,« ugotavlja Langus.

»Po drugi strani pa upam, da bo projekt odgovoril na vprašanje, ki je zelo pomembno za lokalne skupnosti, in sicer v katero smer naj bi šel razvoj manjših smučišč. Tipični primer takšnega je pri nas Kozji hrbet, ki je po 15 letih od zaprtja Koble nastal kot popolnoma novo smučišče in kjer so dokazali, da je do neke mere tudi takšno smučišče mogoče dobro upravljati. Pa tudi to, da za smučanje na njem obstaja interes, posebno med otroki in družinami. Razmisliti bo torej treba, koliko vložiti v takšna smučišča, ki otrokom, družinam in šolarjem dajejo možnost gibanja v zimski naravi,« meni Langus.

Odločitve v rokah Banke Slovenije

ANA JAGODIČ DOŽAN

Ljubljana – Državni zbor je sprejel novelo zakona o makrobonitetnem nadzoru finančnega sistema, ki omogoča sprostitev kreditiranja prebivalstva, vendar ne sama po sebi. Nadaljnje odločitve so v pristojnosti Banke Slovenije,

so pojasnili na ministrstvu za finance. Dopolnitve zakona Banki Slovenije dajejo možnost, da makrobonitetne ukrepe na področju kreditiranja prebivalstva sprejme neodvisno od zakona o izvršbi in zavarovanju in neodvisno od sprememb višine (bruto) minimalne plače.

Kot osnovo za presojo zneska, ki mora na mesečni ravni ostati potrošniku (kreditujemalcu), bo lahko vzela drugo merilo, na primer oceno nujnih življenjskih stroškov (in ne več bruto minimalne plače), so navedli na ministrstvu. Zakon o izvršbi in zavarovanju kot nujne življenjske

stroške določa 76 odstotkov bruto minimalne plače. Z njenim vsakokratnim dvigom se je povečal tudi znesek, ki mora kreditujemalcu ostati na računu po plačilu obroka kredita, s tem pa se je znižala kreditna sposobnost, še posebej ob zadnjem dvigu minimalne plače.

Obnova starega dela vasi

Zahtevna gradnja komunalne infrastrukture v starem delu Kamne Gorice je v polnem teku, skoraj dva milijona evrov vreden projekt naj bi bil zaključen jeseni. Sočasno so se lastniki odločali tudi za obnove svojih hiš, občina jih spodbuja z objavo razpisa za sofinanciranje obnove spomeniško zaščitenih objektov.

MARJANA AHAČIČ

Kamna Gorica, Radovljica – Naložba obsega prvo od načrtovanih dveh faz izgradnje komunalne infrastrukture v Kamni Gorici, in sicer izgradnjo primarnega vodovodnega omrežja v dolžini 1366 metrov in slab kilometer dolgega kanalizacijskega omrežja, ki bo omogočalo priklop 240 populacijskih enot na javni sistem odvajanja in čiščenja odpadni voda.

Tako primarni vodovod kot kanalizacija bosta zgrajena še letos, prav tako črpališče za fekalno kanalizacijo ter sekundarno vodovodno in kanalizacijsko omrežje. Na trasah vseh vodovodov bodo urejene tudi ceste oziroma javne površine, meteorna kanalizacija in cestna razsvetljava. Telekom Slovenije in Elektro Gorenjska bosta obstoječe nadzemne vode nadomestila z novimi kabliranimi vodi.

Kot je pojasnil vodja Oddelka za infrastrukturo, okolje, prostor in investicije na radovljiški občini Borut Bezjak, je bila pred leti zgrajena čistilna naprava, na katero je že priključeno naselje Kropa in dellipniške dolina, dimenzionirana tako, da je zadošča

Gradnja v strnjem starem naselju, ki je tudi spomeniško zaščiten, predstavlja velik izziv.

/ Foto: Gorazd Kavčič

tudi za povezavo s kanalizacijskim sistemom Kamne Gorice. »Čistilna naprava optimalno deluje prav z določnim številom priključkov, zato si prizadevamo za čim-

izziv, še pravi Bezjak. Krajevna skupnost je zato ob začetku projekta organizirala javno razpravo, na kateri so se dogovorili o poteku projekta ter tudi o tem, da Zavod

Direktorica občinske uprave Alenka Langus ob tem dodaja, da občina lastnike spodbuja k obnovi tudi z razpisom za sofinanciranje obnove objektov, ki so pod kulturnovarstveno zaščito; letošnji bo objavljen še ta teden.

Občina je za izvedbo projekta, vrednega več kot 1,9 milijona evrov, pridobila nepovratna sredstva; iz naslova mehanizma za okrevanje in odpornost bosta Evropska unija in država skupaj prispevali dobrih 586 tisoč evrov.

Številni lastniki vzporedno obnavljajo temelje in fasade svojih hiš.

prejšnji priklop Kamne Gorice, najprej s prvim in nato z drugim delom naselja.«

Gradnja v strnjem starem naselju, ki je tudi spomeniško zaščiten, sicer predstavlja izredno velik

za varstvo kulturne dediščine vsakemu od lastnikov zagotovi predhodne smernice za obnovo objektov, ki so se številni lastniki lotili sočasno z gradnjo kanalizacije in vodovoda.

Razvojno naravnani proračun

Gorjanski svetniki so na tretji redni seji v drugi obravnavi sprejeli predlog proračuna za leto 2023, ki predvideva dobrega 5,5 milijona evrov prihodkov in nekaj več kot 6,2 milijona evrov odhodkov.

MAŠA LIKOSAR

Zgornje Gorje – Proračunski primanjkljaj so pokrili s sredstvi splošnega sklada, ki je na 31. decembra 2022 znašal slabih 638.600 evrov, tako je proračun uravnotežen. Pri prihodkih so med drugim načrtovana sredstva iz državnega proračuna po 11. členu zakona o TNP, in sicer dobrih 661 tisoč evrov, sredstva za uravnoteženje razvitosti občin v višini dobrih 484 tisoč evrov, poleg tega tudi dobrih 544 tisoč evrov iz Kohezijskega sklada za projekt odvajanja in čiščenja odpadne vode v porečju Zgornje Save.

Glavninoodhodkov namenajo za dokončanje naložb, ki so v izvajanju, in zagonovih investicij, pri čemer si bodo prizadevali za pridobitev evropskih sredstev. »Proračun je razvojno naravnani, ključne investicije obsegajo

obnovo cestne in komunalne infrastrukture ter vodovodnih sistemov, poleg tega tudi projektiranje novega Gorjanskega doma,« je pred sejo povedal gorjanski župan Peter Torkar.

Za Razvojno središče kulture in športa občine v TNP so zagotovili 250.000 evrov, pri čemer letos načr-

Med drugim so vključili participativni proračun in zagotovili sredstva za projekt Prostofer.

tujejo pripravo projektne in investicijske dokumentacije, pridobitev gradbenega dovoljenja in izvedbo rušitvenih del sedanjega objekta. Poleg tega občina Gorje načrtuje izgradnjo novega vrtca, za pripravo dokumentacije pa so v tem proračunu zagotovili dobrih 102.000 evrov.

V postopku javne obravnave so prejeli več predlogov in

pripomb, med katerimi so določene upoštevali pri dopolnjenem predlogu proračuna 2023. Med drugim so vključili participativni proračun in zagotovili sredstva za projekt Prostofer v višini 24.000 evrov, ob tem načrtujejo tudi nakup vozila za potrebe izvajanja storitev Prostoferja.

V predlogu so največje povišanje sredstev zabeležili na postavki Investicijsko vzdrževanje in gradnja občinskih cest, in sicer za 103.380 evrov. »Zagotovili smo dodatna sredstva za rekonstrukcijo ceste od mostu v vasi Krnica do Spodnjih Laz – zaradi pridobljenega popisa del na tej trasi. Prvotna ocena je temeljila na primerjavi izvedenih del

na podobni trasi, a je bila za povečan znesek nižja,« je na seji pojasnil župan.

Največje zmanjšanje je na proračunski postavki Oskrba naselij z vodo, in sicer za 133.324.71. »V prvem predlogu niso bila načrtovana sredstva za tekoče vzdrževanje vodovoda na Zatrniku, za kar v drugem predlogu planiramo sredstva v višini 20.000 evrov. Za obnovo zajetja Ovčje jame in magistralni vodovod Radovna smo zmanjšali sredstva za dobrih 153.000 evrov. Občina namreč za vložitev vloge za gradbeno dovoljenje potrebuje še služnost na vodnih zemljiščih. Ker je pred začetkom del treba pridobiti pravomočno gradbeno dovoljenje, se predvideva, da bodo zmanjšana sredstva zadostovala za pokritje vseh obveznosti, ki bi lahko nastale v letu 2023,« je povedal župan.

Na obisku prijatelji iz Nagolda

URŠKA PETERNEL

Jesenice – Na Jesenicah so gostili delegacijo iz nemškega mesta Nagold, ki je z Jesenicami uradno pobrateno že od leta 1994. Petčlanska delegacijo na čelu z županom Jürgenom Großmannom je na Trgu Toneta Čufarja ob koračnici Pihalnega orkestra Jesenice - Kranjska Gora sprejel župan Občine

Jesenice Peter Bohinec s sodelavci. Gostje so si minuli konec tedna ogledali tekme v Planici ter nekaj okoliških znamenitosti, beseda pa je tekla tudi o pripravah na praznovanje 30-letnice pobratenja, ki jo bodo zaznamovali prihodnje leto na Jesenicah. V posebno čast gostov so skozi mesto od železniške postaje do občinske stavbe izobesili tudi nemške zastave.

Delegacijo iz Nagolda na čelu z županom Jürgenom Großmannom je na Trgu Toneta Čufarja sprejel jeseniški župan Peter Bohinec. / Foto: Gregor Vidmar

Zbiranje žigov z vrhov

URŠKA PETERNEL

Jesenice – Lani je izšla planinska knjižica Po jeseniških pohodnikih zbirajo žige za osvojene vrhove. Knjižico je mogoče dobiti v TIC Jesenice, pred novo pohodniško sezono pa so že začeli akcijo zbiranja žigov; kdor zbere vse žige v knjižici, prejme nagrado v TIC Jesenice. Vključenih je 17 pohodniških točk: vrhov, razgledišč, koč in znamenitosti v občini. Žigi so na lokacijah, ki so zapisane v knjižici nad posameznim mestom

za žig. Vključeni vrhovi so Hruščanski vrh, Klek, Golica, Koča na Golici, Belska planina oz. Svečica, Veliki vrh, Vajnež, Španov vrh, Dom Pristava, Jelenkamen, Mali Jelenkamen, Kozjak in Malnež ter znamenitosti na Mežakli: partizanska bolnišnica, Špica, Planski vrh, Poljanska baba.

Knjižico sta pripravila Razvojna agencija Zgornje Gorenjske in TIC Jesenice v sklopu projekta Pohodništvo v občini Jesenice (projekt v celoti financira Občina Jesenice).

Naknadne volitve v sveta krajevnih skupnosti

Radovljica – Občinska volilna komisija Občine Radovljica je prejšnji teden sprejela sklep o razpisu naknadnih volitev za sedem članov v svet Krajevne skupnosti Kamna Gorica in šest članov v svet Krajevne skupnosti Srednja Dobrava. Volitve bodo v nedeljo, 4. junija, za dan razpisa naknadnih volitev, s katerim začnejo teči vsi roki za volilna opravila, pa velja 19. april. Naknadne volitve v dveh od dvanajstih krajevnih skupnosti v občini bodo izvedli, ker na rednih volitvah novembra za mesta v svetu krajevnih skupnosti ni bilo prijavljenih kandidatov.

Večer, posvečen Juliusu Kugyju

Bled – V sredo, 5. aprila, bodo v Infocentru Triglavsko roža na Bledu večer posvetili Juliusu Kugyju. Dogodek, ki se bo začel ob 19. uri, v soorganizaciji pripravljajo Triglavski narodni park, KD Sotočje Radovljica in Društvo LIK Naklo. Odprli bodo razstavo Julius Kugy avtorja Zvoneta Paplerja in si ogledali projekcijo igranega filma Kugy iz leta 1982, ki je nastal v koprodukciji ORF in TV Ljubljana. Razstava bo na ogled do 7. maja.

Proti dvorani večina lastnikov

SIMON ŠUBIC

Kranj – Predstavniki Civilne iniciative Varuhi okolja Besnica so prejšnji teden na Mestni občini Kranj oddali podpisane izjave večine lastnikov zemljišč pod Joštom, ki nasprotujejo pobudi za gradnjo snežne dvorane. Proti načrtovanemu projektu in tudi proti spremembi namembnosti nji-

izpolnjeni. Kot so dejali, če so lastniki proti, ni pogojev za uvrstitev pobude v OPN. Ne želimo pa čakati do javne razgrnitve OPN, ker se potem pobud ne da več spreminjati in se vse potrjujejo v paketu. Imamo namreč občutek, da želijo celoten OPN vzeti za nekakšnega talca in nam očitati, da z nasprotovanjem sporni pobudi ogrozimo celo-

Proti načrtovanemu projektu se je s podpisom izreklo okoli 95 odstotkov lastnikov zemljišč.

hovih zemljišč se je s podpisom izreklo okoli 95 odstotkov lastnikov, prispevali ga niso le trije lastniki s Prebačevega, je pojasnila predstavnik iniciative Živa Slavec.

»Gre za neposreden poziv županu, ki je tisti, ki lahko predčasno izvzame to območje iz predlaganih sprememb občinskega prostorskega načrta (OPN), saj pogoji za to pobudo niso

ten dokument,« je povedala Živa Slavec. V dopisu so navedli, da bi radi prejeli odgovor v razumnem roku, to je do 7. aprila, je dodala.

Kot smo izvedeli, je podžupan Janez Černe v odgovor na poziv iniciative predlagal sestanek z lastniki, na katerem bi jim razložili postopek sprejemanja OPN in zagotovili, da pobude brez njihovega soglasja ne bodo uvrstili v osnutek OPN.

Pisanka za Karolino

SUZANA P. KOVAČIČ

Šentjur – Za štiriletno Karolino, ki se bori s smrtonosno redko boleznijo, ta teden do vključno velikonočne nedelje, ki bo 9. aprila, poteka posebna praznična zbiralna akcija Pisanka za Karolino, s katero želijo zbrati čim več sredstev za razvoj zdravila zanjo. Zato njeni starši srčno prosijo, da v tem tednu za Karolinino darilo pošljete SMS-donacijo ali donacijo nakažete na TRR Društva Viljem Julijan. V društvu so za Karolino v samo dobrem mesecu dni zbrali že izjemnih 600.000 evrov, za razvoj genskega zdravljenja pa morajo zbrati dva milijona evrov. Sredstva, ki so jih do sedaj zbrali, so že omogočila, da so znanstveniki, ki razvijajo gensko terapijo za Cockayne sindrom – tip B, pospešili svoje raziskave. Za razvoj

Podprimo Pisanko za Karolino, čim več donacij za razvoj zdravila zanjo.

/ Foto: arhiv društva

zdravila – genskega zdravljenja – za Karolino lahko prispevate SMS s ključno besedo KAROLINA5 ali KAROLINA10 na 1919 ali z nakazilom donacije na TRR Društva Viljem Julijan SI56 0400 0027 7357 570, sklic SI00 111888, namen »Za Karolino«.

Skupščina Gasilske zveze Cerklje

Cerklje – Gasilci z območja občine Cerklje, ki so vključeni v osem društev, so lani sodelovali v 68 intervencijah in na različnih tekmovanjih, so med drugim slišali zbrani na skupščini gasilske zveze, ki je bila tokrat volilna. Dosedanji poveljnik Metod Kropar bo na tem položaju tudi v prihodnjem petletnem obdobju, za predsednika pa je bil izvoljen Marjan Luskovec. Nasledil bo Blaža Kaplenika, ki je poleg uspešnega delovanja komisij poudaril dobro sodelovanje z občino.

Razglasili bodo najboljšega športnika Trziča

Tržič – V sredo, 5. aprila, ob 18. uri bodo v dvorani Kulturnega centra Tržič v organizaciji Športne zveze Tržič razglasili najboljšega in najobetavnejšega športnika Trziča za leto 2022. Podelili bodo tudi priznanja za izjemno strokovno delo na področju športa. Prireditve bo vodil standup komik Rok Bohinc, vstop bo prost. Pokrovitelj prireditve je Občina Tržič.

Novi prostori tehnične službe

V kletnih prostorih Zdravstvenega doma Kranj je v petek zavel vonj po novem. »Prostori so ne le lepi, ampak predvsem uporabni,« je ob odprtju prenovljenih prostorov tehnične službe poudarila direktorica Zdravstvenega doma (ZD) Kranj Lilijana Gantar Žura.

KLARA MRAK

Kranj – Skoraj 180 kvadratnih metrov dela kletnih prostorov je v treh mesecih, kolikor je trajala prenova, zasijalo v novi podobi. »To je bil še zadnji del starih, še nič obnovljenih, prostorov v kleti iz leta 1958, ki je čakal na osvežitev,« je še dodala direktorica Lilijana Gantar Žura. Vesela je, da so nove prostore dobili sodelavci v tehnični službi in za pomoč bolnikom in da se bodo z ureditvijo dodatnega prostora vsi informatiki združili in bodo v istih prostorih. Preuredili so tudi prostor za čistilke, ki so po prenovi ločene od tehnične službe. Od zdaj bodo imeli tudi prostor za arhiv zobozdravstva, ločena skladišča za računalniški ter čistilni material. »S prenavo smo poskrbeli, da je stavba ZD zdaj prenovljena po

Matjaž Rakovec, Lilijana Gantar Žura in Lojze Pokorn / Foto: Gorazd Kavčič

vseh nadstropjih. Zaposleni v podpornih službah bodo v novih prostorih še bolj

motivirani za delo, da bo ZD deloval še naprej tako dobro,« se nadeja Gantar Žura. S prostori so zelo zadovoljni tudi tisti, ki so jim prenovljeni prostori namenjeni. »V tehnični službi smo izredno zadovoljni, da so prostori povsem prenovljeni, v novih prostorih bomo lažje delali,« je dejal vodja tehnične službe Lojze Pokorn. Vrednost celotne investicije je sicer nekaj več kot 200.000 evrov.

Zdravstveni dom v Kranju je sodoben

Odprtja prenovljenih kletnih prostorov v ZD Kranj se je udeležil tudi kranjski župan Matjaž Rakovec s podžupanjo Manjo Zorko in podžupanom Janezom Černetom. »Veseli nas, da

Zdravstveni dom Kranj dobiva čedalje lepšo podobo – tako zunaj kot znotraj. Zdaj je urejena še klet in s tem se dejansko zaključuje celostna prenova ZD Kranj, ki smo ga pred štirimi leti energetsko prenovili. Mirno se lahko pohvalimo, da imamo v Kranju zdaj res sodoben zdravstveni dom,« je povedal na odprtju, ob tem pa že gleda v prihodnost: »Najprej bo na vrsti gradnja Satelitskega urgentnega centra, ki bo ena letošnjih večjih naložb na Gorenjskem. Intenzivno delamo tudi pri projektu izgradnje kompleksa Severna vrata, s čimer želimo pridobiti prostore za zdravstveno dejavnost, urediti parkirna mesta v podzemni garaži in izboljšati prometno pretočnost območja.«

Novo prostore so dobile tudi čistilke. / Foto: Gorazd Kavčič

Čakajo zaradi šole, ne telovadnice

Na Osnovni šoli Staneta Žagarja v Kranju še vedno čakajo na uporabno dovoljenje za novi prizidek. Problem je nastal, ker glavna šolska stavba nima uporabnega dovoljenja.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Na Osnovni šoli Staneta Žagarja so prostorsko stisko, ki jih je pestila več desetletij, že konec lanskega leta rešili z izgradnjo prizidka z novo telovadnico, šestimi učilnicami in večnamenskim prostorom. A tudi po več mesecih novega prizidka še ne smejo uporabljati, saj zanj še vedno ni izdano uporabno dovoljenje. Zakaj ne, je na zadnji seji mestnega sveta spraševala Saša Kristan (SDS).

»Oddali smo vso dokumentacijo, a še vedno

čakamo na tehnični pregled,« je odgovoril župan Matjaž Rakovec in dejal, da so jim tehnični pregled obljubili že večkrat, a še vedno čakajo. »Ovir, da ne bi dobili uporabnega dovoljenja, ni več. Problem, ki je tukaj nastal, je, da gre za dodaten objekt ob glavni šolski stavbi, ki pa kot še devetdeset odstotkov šol v Sloveniji nima uporabnega dovoljenja, ker je bila zgrajena pred toliko in toliko leti. Tu je nastal zelo velik problem in je ekipa, ki se s tem ukvarja, skupaj z upravno enoto dobila s strani ministrstva soglasje, da se

lahko vseeno izda uporabno dovoljenje za telovadnico in vseh šest učilnic. To točko imamo stalno na kolegiju in samo čakamo tehnični pregled,« je povedal župan.

Županove besede je potrdil tudi Tomaž Lanišek, vodja sektorja za razvoj in pametno mesto na Mestni občini Kranj: »Telovadnica je v redu, kar je župan pravilno povedal, postopek pa je tak, da dokler ni tehničnega pregleda, ne moreš dobiti uporabnega dovoljenja. Zakonodajca na tem področju se je lani sredi leta zamislila in moramo zdaj za

stari del šole pridobiti uporabno dovoljenje, kar je izvedljivo na podlagi listin, da je šola stala pred letom 1964. Ne bom komentiral, kaj je bilo treba vse narediti za to. Vsi vemo, da je šola takrat tam že stala, ampak je bilo treba vseeno podati dokumentacijo. Zdaj je treba samo urediti formalnosti. Telovadnica sama po sebi ni problematična, se pa uporabno dovoljenje pridobiva v paketu. Kar bo dobro, ker bo za to šola urejeno tisto, kar bo treba urediti še za kakšno drugo šolo v prihodnje,« je dodatno pojasnil.

Skrbijo za kulturno dediščino

Kar sedemnajst lastnic in lastnikov je dobilo priznanja za uspešno prenovo objektov kulturne dediščine ter kulturnih spomenikov, hiš, domačij, kmetij in cerkva, med njimi kar trije v Škofji Loki.

VILMA STANOVNIK

Škofja Loka – Minulo sredo so v Dolenjskem muzeju v Novem mestu podelili priznanja za uspešno prenovo objektov kulturne dediščine ter kulturnih spomenikov, hiš, domačij, kmetij in cerkva za minulo leto, ki jih podeljuje program Šole prenove.

Na prireditvi je prejemnike priznaj pozdravil direktor Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije Jernej Hudolin ter se lastnikom zahvalil za njihovo skrb za kulturno dediščino ter poudaril pomen in vlogo Šole prenove kot oblike organiziranja civilne družbe z namenom povezovanja vseh, ki si prizadevajo ohranjati in prenavljati kulturno dediščino.

Aleksander Ostan s Fakultete za arhitekturo Univerze v Ljubljani je spregovoril v imenu ocenjevalne komisije, ki so jo poleg njega sestavljali še Živa Deu, Mateja Kavčič, Katarina Odlazek in Robert Peskar. V nagovoru je opozoril na energetske, ekološke, ekonomske in estetske pomen kulturne dediščine, kar pomeni za družbo velik potencial, ki se ga še premalo zavedamo.

Špela Spanžel, v. d. direktorice Direktorata za kulturno dediščino Ministrstva za kulturo RS, je poudarila več pomembnih vidikov prenove, od skrbno načrtovanega prenavljanja do tega, ko se pravzaprav ne prenavlja, ampak le vzdržuje in ohranja originalna substanca.

Med nagrajenimi stavbami je tudi hiša na Cesti talcev 5 v Škofji Loki. / Foto: Vilma Stanovnik

Za uspešno prenovo je nato 13 lastnikov prejelo priznanja za prenovo kulturne dediščine za minulo leto. Prejeli so jih Ruska dača v Zgornjih Gameljnah, kašča

domačija Šturmajce v Gorenji Kanomlji, vila na Ljubljanski 28 na Bledu, hiša na Trubarjevi 28 v Ljubljani, domačija v Stari Loki 150 ter domačija v Kobjeglavi 57.

Program Šola prenove je nastal v partnerstvu s Fakulteto za arhitekturo Univerze v Ljubljani, Zavodom za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Združenjem zgodovinskih mest Slovenije, Srednjo gradbeno, geodetsko in okoljevarstveno šolo Ljubljana in Šolskim centrom Škofja Loka, tokrat pa so priznanja podelili drugič.

pri Breču na Jesenicah, gospodarsko poslopje pri župnišču v Šentjoštu nad Horjulom, domačija Kapl v naselju Dražen Vrh, hiša na Cesti talcev 5 in hiša na Spodnjem trgu 11 v Škofji Loki, Smrekarjeva domačija v Grobišču,

Komisija pa je še posebej poudarila in s posebnimi priznanji za prenovo nagradila t. i. presežnike, ki pridelajo največ h kakovosti prenove. V minulem letu so bili to domačija Buje 1, hiša Sv. Vid 12 v Sv. Vidu pri Cerknici,

župnijska cerkev Marijinega rojstva v Tišini ter Šenkova hiša na Zgornjem Jezerskem 40, ki je bila nagrajena za ohranjanje ravnovesja med starim in novim.

Vseh 17 uspešno prenovljenih objektov kulturne dediščine je predstavljenih v monografiji Prenove, zgodbe o hišah.

Kot je v imenu Združenja zgodovinskih mest Slovenije tudi sporočila Mateja Hafner Dolenc, bodo priznanja ponovno podeljena v prihodnjem letu, zato iz Šole prenove vabijo k prijavi primerov uspešno prenovljenih objektov kulturne dediščine, ki bodo s prenovami dodali svoj prispevek k ohranjanju slovenske arhitekturne dediščine in trajnostnemu prostorskemu razvoju.

Smole predsednik skupnosti občin

MAJA BERTONCELJ

Ljubljana – Skupščina Skupnosti občin Slovenije (SOS), ki je potekala preteklo sredo v Ljubljani, je bila volilna. Predsedovanje Skupnosti občin Slovenije si

delili župani Občine Medvode Nejc Smole (za sekcijo drugih občin), Mestne občine Novo mesto mag. Gregor Macedoni (za sekcijo mestnih občin) in Občine Kočevje dr. Vladimir Prebilič (za sekcijo občin s sede-

Nejc Smole, župan Občine Medvode, in eden izmed treh, ki bodo v novem mandatu vodili Skupnost občin Slovenije

/ Foto: Tina Dokl

bodo po rotacijskem sistemu v enakem časovnem delu štiriletnega mandata

žem upravnih enot). Smole bo za predsedovanje na vrsti zadnji.

Podelili bodo priznanja najboljšim športnikom

ANA ŠUBIC

Železniki – Danes, v torek, se bo ob 19.30 v Športni dvorani Železniki začela prireditev Športnik leta občine Železniki za leto 2022.

Na prireditvi, ki poteka pod okriljem občine, izvaja pa jo Javni zavod Ratitovec, bodo podelili dvanajst priznanj, in sicer najboljšim športnikom, športnim delavcem in društvom.

PREJELI SMO

Ograjo bodo zamenjali maja

V Gorenjskem glasu ste v torek, 21. marca 2023, v rubriki Gorenjska objavili informacijo Oddelka za gospodarske javne službe in prometno infrastrukturo Občine Škofja Loka, da bo zaradi poškodovanja lesene ograje na mostu Lipica čez reko Soro slednja obnovljena v mesecu maju letos, ker, kot navajate v vašem članku, »naj bi se porajalo vprašanje« o obnovi. Zaradi verodostojnosti in točnosti informacije navajamo, da je obnova lesene ograje na mostu Lipica nujna, ne le zaradi poškodb, ki so nastale ob prometni nesreči 27. februarja 2023, kjer je samo sreča botrovala izidu, da ni prišlo do prevrnitve osebnega avta s potnikoma v reko Soro. Po prometni nesreči je bi kraj nesreče in poškodba lesene ograje mostu neprimerno zavarovan,

na kar je že 1. marca 2023 (dva dni po prometni nesreči) pisno opozoril občinski svetnik Gibanja Svoboda Simon Krajšek v svojem e-pismu, naslovljenem na podžupana in predsednika Odbora za cestno infrastrukturo in prometno varnost, ter predlagal nujni sklic seja odbora, in sicer 6. marca 2023, vendar do sklica odbora ni prišlo. Omenjeno pobudo za takojšnje saniranje poškodb lesene ograje na mostu čez reko Soro je svetnik občinskega sveta ponovil tudi na 4. redni seji občinskega sveta 9. marca 2023. Še vedno trdimo, da je treba navedene poškodbe mostu sanirati takoj, in ne šele v mesecu maju 2023 (tri mesece po poškodbi mostu), ker zavarovanje poškodb mostu ne zagotavlja varnosti udeležencev v prometu, saj je cesta pri mostu ob poslabšanju vremenskih razmer spoznana in nevarna.

RUDI PANJTAR

Akcija Očistimo Loko dobro uspela

Čistilna akcija Očistimo Loko, ki je bila zaradi slabega vremena z običajnega termina prestavljena na prvo aprilsko soboto, je bila uspešna, čistilo je skoraj šeststo občank in občanov.

KLARA MRAK

Škofja Loka – Spomladanska čistilna akcija Očistimo Loko je minulo soboto potekala po Škofji Loki in njeni okolici. Organizatorica, Občina Škofja Loka, je akcijo pripravila v sodelovanju s krajevnimi skupnostmi, društvi, zavodi, izobraževalnimi ustanovami, seveda pa ni manjkalo prostovoljcev, ki so poskrbeli za to, da so kottički Škofje Loke in okolice zdaj očisti, osveženi in pripravljene na pomladansko brstenje in uživanje.

Udeležence in udeleženci čistilne akcije, med njimi je bila tudi močna ekipa

Čistilna ekipa Občine Škofja Loka s podmladkom / Foto: Primož Pičulin

Občine Škofja Loka, s skupno zbrali več kot dve toni smeti, od tega 2080 kilogramov mešanih komunalnih

odpadkov in 260 kilogramov embalaže. Po različnih lokacijah po vsej občini Škofja Loka je skupno čistilo

kar 580 udeležencev in udeležencev. »Pobrala sem nekaj polnih vreč pločevink, našla sem tudi eno staro žogo in kose železa,« nam je povedala Katja Dolinar iz Zminca, ki je v sobotnem dopoldnevu čistila ob glavni cesti v Zmincu.

Eden od namenov akcije je tudi druženje. Tri upokojene Škofjeločanke so bile na akciji izjemno dobro razpoložene, čistile pa so okrog igrišč pri nekdanji vojašnici. Presenečene so bile, koliko je po tleh cigaretnih ogorkov. »Če kadiš, poskrbi za to, da ko pokadiš in cigareto ugasneš, ogorek daš v koš, ne pa da jih mečeš po tleh.«

Kamnik mesto po meri človeka

Občina Kamnik je v sredo, 29. marca, na rojstni dan kulturnika in generala Rudolfa Maistra, z osrednjo proslavo zaznamovala občinski praznik. Ob tej priložnosti so podelili priznanja osmim občinskim nagrajencem.

MAŠA LIKOSAR

Kamnik – Marca se Kamničani na številnih prireditvah in drugih dogodkih spominjajo dediščine svojega rojaka, generala Rudolfa Maistra, še posebno slovesno pa je bilo na dan praznika njihove občine. Na Glavnem trgu so sprva zadoneli zvoki promenadnega nastopa Mestne godbe Kamnik. Sledila je proslava s položitvijo cvetja k spomeniku Rudolfa Maistra, kjer je bil slavnostni govornik minister za obrambo Republike Slovenije Marjan Šarec.

Na osrednji slovesnosti s podelitvijo občinskih priznanj v Domu kulture Kamnik so posebno pozornost namenili posameznikom in društvom, ki so v njihovo lokalno skupnost s svojim delovanjem in angažiranostjo vtisnili neizbrisen pečat. Slavnostni govornik je bil župan Občine Kamnik Matej Slapar. »S ponosom danes lahko rečemo, da je Kamnik mesto po meri človeka, da smo ohranili občutek za prepoznavanje priložnosti,« je poudaril župan. Spomnil je na pretekle dosežke, med katerimi je omenil tudi

gradnjo Osnovne šole Frana Albrehta, energetska sanacija Doma kulture Kamnik in stavbo Policijske postaje Kamnik, prenovo kulturnih domov po krajevnih skupnostih, izgradnjo centra za ravnanje z odpadki v Suhadolah in nogometnega igrišča z umetno travo.

V prihodnjih letih bodo razvojne moči usmerili v zavarovanje vodnega zajetja na Iverju in ureditev sistema odpadnih voda na Veliki planini. »Ker se zavedamo, da na nekaterih lokacijah v Kamniku primanjkuje parkirišč, je občina že pridobila gradbeno dokumentacijo za umestitev garažnih hiš pri zdravstvenem domu in srednji šoli v prostor,« je dejal Slapar in napovedal tudi gradnjo nove športne površine med šolama Frana Albrehta in Toma Brejca ter modernizacijo osrednje športne dvorane.

Osem občinskih nagrajencev

Občina Kamnik je letos podelila naziv častnega občana, dve zlati, tri srebrna in dve bronasti priznanji. Z nazivom častni občan so

Župan Občine Kamnik Matej Slapar z letošnjimi občinskimi nagrajenci. V imenu častnega občana je priznanje prevzel njegov sin Miha Kirn. / Foto: Gorazd Kavčič

nagradili Matevža Kirna za desetletja sponzorstva kamniškemu športu, velikodušno pomoč skupnosti in za povezovanje ter vodenje kamniškega gospodarstva v smeri vsakokratnega razvoja.

Zlato priznanje sta si prislužila Ivan Resnik za uspešno izpeljane obnove kamniških planinskih koč ter promocijo planinstva ter Kulturno društvo Simfonični orkester Domžale - Kamnik za vrhunski 50-letni ustvarjalni nivo delovanja

z raznovrstnimi in kakovostno izvedenimi projekti kot tudi tradicionalnimi klasičnimi glasbenimi koncerti.

Srebrno priznanje so podelili Mariji Mošnik za dolgoletno delo na področju kulture, turizma, dobrotelne in odkrivanja lokalne zgodovine, Srečku Podbevšku za dolgoletno udejstvovanje na področju alpinizma in gorskega reševanja, nadpovprečno angažiranost pri vodenju Društva Gorska reševalna služba Kamnik in

odločilen prispevek pri pridobivanju društvenih prostorov ter Kulturnemu društvu Tuhinj za več kot 70-letno uspešno in prizadevno delo na področju ljubiteljske kulture, ohranjanja etnološke dediščine in širjenja kulture med ljudmi.

Dobitniki bronastega priznanja sta Marjana Cvirn za prispevek pri širjenju reje in prepoznavnosti drobnice in Marija Juteršek za dolgoletno neutrudno delovanje na humanitarnem področju.

Proslava s položitvijo cvetja k spomeniku Rudolfa Maistra na Glavnem trgu v središču Kamnika / Foto: Gorazd Kavčič

Ohranjajo pasijonsko kondicijo

Pasijonski dan s predstavitvijo Pasijonskih doneskov, Pasijonski večer v stari Loki in Pasijonske delavnice na Mestnem trgu so minuli konec tedna pomenili vrhunec letošnjih Dnevov Škofjeloškega pasijona, s katerimi v Škofji Loki ohranjajo pasijonsko kondicijo.

VILMA STANOVNIK

Škofja Loka – Dnevi Škofjeloškega pasijona so se v začetku marca začeli s križevim potom po podružničnih cerkvah Župnije Poljane ter nadaljevali z odprtjem pasijonskih ali postnih jasl, ki so še do 8. aprila razstavljene v Nunski cerkvi v Škofji Loki. Prav tako v Nunski cerkvi je bil Pasijonski koncert, v Sokolskem domu pa so predstavili filme o Kristusovem pasijonu v obdobju nemega filma pa vse do prvega zvočnega filma. V cerkvi v Crngrobu si je do maja moč ogledati likovne upodobitve prizorov pasijonskega cikla s crngrobske fasade iz druge polovice 14. stoletja, razstavo pa so odprli prejšnjo soboto.

Še posebno slovesno je bilo minuli četrtek, ko je v Sokolskem domu potekal Pasijonski dan s predstavitvijo že 18. številke Pasijonskih doneskov, številni obiskovalci pa so si lahko

ogledali razstavo obnovljene kostumografije in scenografije Škofjeloškega pasijona. Kot je ob tem povedal Jakob Vrhovec, številni prostovoljci v času med eno in drugo uprizoritvijo Škofjeloškega pasijona, še zdaleč ne počivajo. »Kljub temu da je bil leta 2021 Škofjeloški pasijon odpovedan, smo danes na naslednji pasijon boljše pripravljene in ga nestrno pričakujemo,«

Pasijonski večer v Stari Loki je v petek zvečer potekal v pričakovanju Škofjeloškega pasijona. / Foto: Gorazd Kavčič

je povedal Jakob Vrhovec in pojasnil, da so s finančnimi sredstvi, ki so jih pridobili na razpisih ministrstva za kulturo, v zadnjih dveh letih obnovili kostume in kostumske elemente, od novih sandal do podsedelnic za konje, naročili pa so tudi blago, iz katerega so pod rokami Milene Dolenc nastale pasijonske kute, krila angelov ter kostumi vojakov in cehov, ki bodo zamenjali dotrajane.

Izdelali so tudi dodatna stojala za obleke. Prav tako so obnovili scenske elemente, od kulis, bakel, lesenih koles vozov do ograj.

Zbrane sta v Sokolskem domu pozdravili Špela Spanžel, v. d. direktorja Direktorata za kulturno dediščino Ministrstva za kulturo RS, in domača podžupanja Tina Teržan. »V Škofji Loki se zavedamo, da je Škofjeloški pasijon dragulj dediščine, in tudi vsi dogodki v času, ko ni uprizoritve, kažejo, da se ne le občina, ampak tudi Ločani in okoliški prebivalci zavedajo te zgodovinske vrednosti,« je poudarila podžupanja Tina Teržan in se zahvalila številnim prostovoljcem, ki skrbijo, da se dragocena dediščina ne izgubi.

Da je pasijonska dediščina živa, je bil nato v petek dokaz Pasijonski večer v Stari Loki, kjer so v pričakovanju Škofjeloškega pasijona domači igralci, pevci in glasbeniki skupaj z gostujočimi pasijonci iz Poljan in Železnikov pod

V Sokolskem domu bo do 7. maja odprta razstava obnovljene kostumografije in scenografije Škofjeloškega pasijona. / Foto: Gorazd Kavčič

režijskim vodstvom Marjana Kokalja oživili izbrane prizore iz Škofjeloškega pasijona.

V soboto dopoldne so na Mestnem trgu potekale Pasijonske delavnice z izdelavo butaric za cvetno nedeljo, pihanjem jajc in ročnim barvanjem pirhov, pa tudi pokušino postnih jedi. Pri vohodu v cerkev sv. Jakoba so loški skavti izdelali butaro velikanko.

V Selcih so minulo soboto pripravili Štepanjski pasijon, na veliki četrtek pa bo v cerkvi sv. Martina v Poljanah ob 17. uri obred velikega

četrtek. Na veliki petek bo po mestnem središču Škofje Loke od 15. ure naprej potekal križev pot, prav tako križev pot pripravljajo v Poljanah. Velikonočni koncert bo na velikonočni ponedeljek potekal v cerkvi sv. Petra v Selcih. Dogodke letošnjih Dnevov Škofjeloškega pasijona pa bosta zaokrožila predavanje Pasijonsko sporočilo prizora križevega pota z režiserjem Marjanom Kokaljem 14. aprila v kapucinski cerkvi ter Romualdov dan, ki bo 22. aprila v kapucinskem samostanu.

Sami sebi smo terapevti

Dobim se s tako imenovano dežurno ekipo pogrebne službe. Njeni člani so stari 40, 34 in 31 let. »Morda se bomo v miru pogovorili, mogoče pa bomo vmes dobili klic,« mi porečejo. Ekipa širi dobro energijo. Pravijo, da se radi pošalijo in da je tudi to del tega, da lahko opravljajo poklic pogrebnika. »Ni vsak za to delo, zelo dobro moraš imeti urejeno v glavi, trden moraš biti. Ko greš domov, moraš pozabiti, kaj si tisti dan počel.«

KLARA MRAK

Naklo – Biti pogrebnik je delo, ki se ga ne loti vsak. »V prvi vrsti moraš imeti urejena glavo in želodec. Ko zakleneš kombi, ko končaš delo, ne smeš pomisliti na to, kaj si tisti dan počel, koga si prevažal, koga si pokopal, zapreš vrata za sabo in greš k družini. Služba je služba, družba je družba,« odločno pove lastnik podjetja Akris Gašper Mikolič. Z njim in dvema delavcema v podjetju, Klemnom Mohoričem in Maticem Papan, se dobimo v Naklem. Kot rečeno, sta Klemen in Matic člana dežurne ekipe tistega dne. Se vsak dan, ko si dežuren, zgodi nujen klic? »Skoraj vsak dan; no, danes se še ni, ampak smo pa blizu,« pravijo v šali. V tednu, ko so dežurni, se je treba marsičemu odreči. »Če si dežuren, moraš biti največ eno uro oddaljen od podjetja, ne moreš si recimo pri-

od mladega, prej ali slej vsak gre na pogreb svojca, nekatere 'sesuje' bolj, druge manj. Jaz se spomnim, da me ni tako zelo, in morda sem tudi zato pomislil, da bi lahko opravljal poklic pogrebnika.« Vsi trije sogovorniki se strinjajo, da delo pogrebnika lahko opravljajo le redki. »Večkrat ob kakšnih gostilniških debatah slišimo: Daj še meni 'zrihtaj', bi tudi rad to delal. Po nekaj pivih so vsi generali, ko je treba ponoči iti na kako smrtno prometno nesrečo, pa je to že druga pesem, takrat se vidi, ali si ali nisi za to,« doda Klemen Mohorič.

Dobra volja jih drži pokonci

Gašper, Klemen in Matic so duhoviti, med pogovorom večkrat stvari obrnejo na šalo. »Tudi med delom je dostikrat tako, je treba dati malo iz sebe, da ni ves dan samo žalost. Na neki način smo sami sebi

»Če je pa nesreča z vlakom, umor, samomor, utopitev ... – takrat veš, ali si za to delo ali ne, saj je truplo mnogokrat raztreščeno na stotine delov. Vsak del moramo poiskati, dati v vrečo in v krsto ...«

voščiti skoka na morje. Večino časa se tako kopamo kar v Savi,« se pošali 31-letni Matic Papa, ki v podjetju Akris dela pol leta, in v resnejšem tonu nadaljuje: »Smrt vsakogar spremlja

terapevti. V kombiju govorimo druge stvari, ko pridejo po pokojnico ali pokojnika, pa je seveda zgodba čisto drugačna,« se strinja Matic in Klemen. Njun šef Gašper je odločen: »Ko

Matic Papa, Gašper Mikolič in Klemen Mohorič / Foto: Gorazd Kavčič

pridemo k svojcem, želim, da pokažemo spoštovanje in dostojanstvo.« Zanima me, ali kdaj jokajo. Vsi odkimajo. »Ne smeš se vznemirjati. Če bi se za vsakega umrlega 'sekiral', bi bili že v 'gorenjskih toplicah'.« Pa vendar se kasneje v pogovoru izkaže, da včasih težko zadržijo solze. »Ko je umrla mlada mamica, smo prišli, da bi jo položili v krsto, pa so se otroci začeli vzpenjati po njej, da je ne dajo ... Takrat sem dobil solzne oči. Ko vidiš žalujočega otroka, se postaviš v njegovo kožo.

Tudi mi imamo vsi otroke ...« »Čeprav so naši bolj 'zmaji',« sogovorniki hitro spet skušajo pogovor obrniti na šalo.

»Smrt ne izbira ne časa ne dneva. Nekoč mi je rekel prijatelj pogrebnik: 'Glej, Gašper, ljudje umirajo, ko listje gre gor in ko listje gre dol.' S čim je povezano, ne vem, ni ključa ...«

Včasih so za »hec« tudi svoji. »Velikokrat je to nekakšna samoobramba pred žalostjo, tako to mi začutimo, ampak če se želijo pošaliti, se z njimi pošalimo

tudi mi, sicer pa zagotovo ne. V vsakem primeru je smrt smrt in iz tega dejstva se pretirano šaliti ne sme.« Ko prideš po starejšega po-

kojnika, ki je umrl naravne smrti, ni tako grozno, tega se človek navadi, pravijo. »Če je pa nesreča z vlakom, umor, samomor, utopitev ... – takrat veš, ali si

za to ali nisi, ko je mnogo krat truplo raztreščeno na stotine delov. Vsak del moramo poiskati, dati v vrečo in v krsto ...« Najhuje je, ko umre otrok. »Za vse, ki sem jih pokopal, se spomnim, kaj se jim je zgodilo, tega preprosto ne moreš pozabiti,« se zamisli Gašper.

Pa se sicer večkrat spominjajo pokojnikov, se jim kdaj njihove podobe vračajo v sanje? Sogovorniki še enkrat poudarijo, da moraš za to delo biti psihično trden. »Če nisi trden, si pa alkoholik,« se spet pošalijo – in takoj spet zresnijo: »Ne, ne, tu gre za poseben odnos, nobenega alkohola, nobenih napak ne sme biti, ko delamo, delamo z vsem spoštovanjem do pokojnikov in njihovih svojcev.« Pa so v njihovih vrstah tudi ženske? »Pred leti je bila pogrebница v Trziču. Vse je delala, tudi jame kopala ...«

V enem dnevu so opravili največ dvanajst prevozov pokojnikov. »Pred kratkim devet,« pove Matic. Pogrebe imajo skoraj vsakodnevno. Za konec jih vprašam, ali je res, kot pravijo, da največ smrti nastopi v obdobju polne lune. »Ne, nimamo takega občutka, smrt ne izbira ne časa ne dneva. Nekoč mi je rekel prijatelj pogrebnik: 'Glej, Gašper, ljudje umirajo, ko listje gre gor in ko listje gre dol.' S čim je povezano, ne vem, ni ključa ...«

Zasvojenost že pri osnovnošolcih

V dnevnem centru za pomoč, terapijo in socialno rehabilitacijo zasvojenih Labirint v Kranju se srečujejo že z osnovnošolci, ki razvijajo zasvojen način življenja. Na obravnavo prihajajo čedalje mlajši, ki posegajo po psihoaktivnih substancah.

SIMON ŠUBIC

Kranj – V Centru za socialno delo Gorenjska, enota Kranj, ugotavljajo, da v dnevnem centru za pomoč, terapijo in socialno rehabilitacijo zasvojenih Labirint v Kranju upada število uporabnikov, starih nad štirideset let, na obravnavo pa prihajajo čedalje mlajši, ki posegajo po psihoaktivnih substancah. »Srečujemo se že z osnovnošolci, ki razvijajo zasvojen način življenja. Opažamo, da smo v obdobju, ko se zelo aktivno oblikuje scena uporabnikov in preprodajalcev drog med zelo mlado populacijo. Gre za mladostnike v starosti med 14 in 18 let. Med njimi prevladuje dobro

poznavanje trga 'spletnih substanc', se pravi substanc, ki so dostopne na spletu in njihova legalnost še ni povsem ustrezno regulirana. Nekatere se lahko brez težav naročajo iz spletnih trgovin, ki ponujajo substance za laboratorijsko uporabo, spet druge, že nelegalne, pa na dark netu. Tako se prepovedanim drogam, kot sta marihuana in heroin, dodajajo različne primesi, ki povzročajo nenavadne učinke tako na psihološki kot tudi telesni ravni posameznika,« so zapisali v poročilo o delu Lokalne akcijske skupine za preprečevanje zlorabe drog za leto 2022. Med mladimi, ki so vključeni v obravnavo v center

Labirint, so trenutno najbolj razširjene substance koka in, MDMA in amfetamini, pridružen je tudi ketamin in 3 MMC, piše v poročilu. Med srednješolsko in tudi že osnovnošolsko populacijo zaznavajo veliko preprodaje

Kot opažajo, marihuana med mladostniki trenutno niti ni problematizirana, uporaba je zelo pogosta, občasna uporaba marihuane pa je po večini že povsem normalizirana, za večino uporabnikov.

substanc, predvsem kokaina in marihuane. Kot opažajo, marihuana med mladostniki trenutno niti ni problematizirana, uporaba je zelo pogosta, občasna uporaba marihuane pa je po večini že

povsem normalizirana, za večino uporabnikov. Med mladimi uporabniki centra Labirint marihuana sicer ni glavna substanca.

Med mladostniki, ki se vključujejo v program Labirint, prepoznavao veli-

ko apatije v odnosu do običajnega družbenega življenja in nezaupanje v družbene ureditve in institucije, kar pripisujejo tudi postcovidnemu efektu. Mladi namreč pogosto navajajo, da

jih je odrasla družba v času epidemije pustila na cedilu. »Mnogi mladi, ki ne prihajajo iz spodbudnih okolij (zasvojen način življenja, prisoten v družini, slabše socialne družinske razmere, nepovezanost med družinskimi člani, občutek nesprijetosti pri mladostnikih, pomanjkanje občutka varnosti, da se na odrasle lahko zanesejo), so bili namreč v tem obdobju izključeni iz običajnega ritma življenja in potisnjeni v situacijo, kjer so bili po večini prepuščeni samim sebi. Ta izključenost se kaže tudi v postcovidnem obdobju, saj ostajajo zaprti v svoje vrstniške skupine, kjer je prisotno nezaupanje in avtoriteto, v odrasle in njihov način

življenja. Pri obravnavi mladostnikov, ki spadajo v populacijo tveganega poseganja po substancah, prepoznavamo potrebo po nastanitvenih programih za mlade, ki bi omogočali kontinuirano, poglobljeno obravnavo stisk mladostnikov ter varno okolje, ki jim v okviru njihove družinske dinamike ni zagotovljeno,« pojasnjujejo v CSD Gorenjska, enota Kranj. Kot ob tem poudarjajo, njihove ugotovitve temeljijo na izkušnji sodelovanja z rizičnimi mladostniki, ki so že posegli po psihoaktivnih substancah, z zdravo populacijo mladih pa imajo manj stikov, zato težko posplošujejo ugotovitve na celotno populacijo mladih.

Če je volja, je tudi pot

»Če želim biti fit pri sedemdesetih letih, moram danes nekaj narediti za to,« pravi Tina Žarki, 47-letna ultramaratonka, ekstremna rekreativna kolesarka, mama ... Zaljubljena v šport. Svoje navdušenje nad gibanjem želi prenesti tudi na druge.

ANA JAGODIČ DOLŽAN

Šenčur – Nekateri Tino Žarki poznajo kot tekačico, drugi kot kolesarko, uživa na rollerjih, v hribih ... »Tisti, ki me dobro poznajo, vedo, da mi je vseeno, kaj delam zunaj – pomembno je le, da sem zunaj.« Športno rojstvo se je zgodilo pri tridesetih letih, ko ji je sestra predlagala, da bi skupaj tekli. »Kupila sem superge, čeprav mi tek ni bil blizu.« A ji je zlezal pod kožo in nekajkilometrski razdalje so se podaljšale do ultramaratonske (75 kilometrov).

Pred šestimi leti je prvič prevozila kolesarski maraton Velika Franja, s sponženim kolesom in »allstar-kami« na nogah. »Saj nisem vedela, v kaj se podajam. V kolesarstvo se nisem nikoli poglobljala. Škoda se mi je zdelo tekaških superg, 'allstarke' pa so bile edina primerna obutev, ki sem jo še imela. Mogoče mi je ravno ta naivnost dala moč, da se

nisem obremenjevala.« Začudenih pogledov na startu namreč ni manjkalo. V cilj je prispela zadnja, občutek po premagani razdalji pa je bil vrhunski, se spominja Tina. Legendarni športni copati so še vedno del njene kolesarske opreme, postali so njen zaščitni znak. »Z njimi čutim pedala. Dajejo mi občutek svobode – spominjajo me na obdobje upornišтва ... (smeh) Z njimi ohranjam občutek, da sem rekreativka. Tega občutka nočem izgubiti.«

Najtežji preizkušnji

Poškodba gležnja (trojni zlom z izpahom) pri teku pred štirimi leti je njeno življenje obrnila na glavo. »Iz super aktivnega življenja sem padla v super pasivnega. Ravno ko sem namerala stopnjevati gibanje. Poleg tega sem ugotovila, da sistem ne deluje tako, kot sem si želela. Rehabilitacijo sem dobila šele čez en mesec in pol, jaz pa sem svoje

življenje želela čim prej nazaj.« Razgibanje je vzela v svoje roke, z berglami in športno trmo se je podala tudi na Sveti Primož nad Kamnikom. »Z rehabilitacije v Strunjanu sem se potem že lahko odpeljala s kolesom.«

Na zlom jo spominjajo tudi vijaki in ploščici v gležnju, zaradi katerih se izogiba daljšim tekaškim razdaljam, pri kolesarjenju pa ne predstavljajo ovire. Lani je na dirki Bikepacking race v 77 urah prevozila dobrih tisoč kilometrov okoli Slovenije in premagala 14.500 višinskih metrov. »Bila sem noro utrujena, ampak neizmerno srečna.« Uresničila je željo, s katero se je na pot podala že leto prej, zaradi poškodbe roke pa je vzdržljivostni iziv morala zaključiti pred ciljem. »V resnici si nikoli nisem mislila, da zmorem kaj takega. Na tej dirki sem videla, kako pomembna je glava. Ta poganja vse. Če pa razmišljaš, kako te boli koleno, te bo bolelo še bolj.«

Tina Žarki obožuje naravo, svež zrak, gibanje. Na nove podvige se pripravlja z mavcem na roki, ki ga je dobila zaradi padca pri rolanju. / Foto: Ana Jagodič Dolžan

Vse je v glavi

Z letošnjim letom je naredila nov korak na poklicni poti. »Pri tem nisem bila tako odločna kot pri športu. Vedno se je oglašal dvom 'kaj pa, če ...'« Odločila se je, da zapusti »cono redne zaposlitve« v marketingu ter se posveti rehabilitaciji in masažam po poškodbah, s čimer se je sicer ukvarjala že dotlej. »Delati z ljudmi, jim pomagati, jih motivirati, nasmejati, sočasno razgibati in jim vlti voljo za naslednji dan, teden, mesec in jim polepšati kakovost življenja, je najlepše, kar lahko dam.« Na samostojni poti,

imenovani Športina, načrtuje tudi organizacijo aktivnih dnevnih izletov – pohodniških in kolesarskih, rolanje, supanje ..., prav tako za gibanje želi navdušiti s svojimi doživetji, o katerih pripoveduje na športno-motivacijskih predavanjih. »Saj ni treba, da greš do ekstreme. Pri meni je pač tako, da to počnem 'na polno'. Od nekdanj sem bila pozitivna strastna divjakinja, ki je izstopala iz povprečja. V športu uživam, ne obremenjujem se s številkami. To ljubezen in pozitivno želim približati tudi drugim. Za spremembo ni treba, da je prvi januar.

Tudi ni treba imeti vrhunske opreme. Nobene dobre superge ti ne bodo pomagale hitro teči, nobeno dobro kolo hitro odpeljati razdalje, če ne boš imel volje. Če je volja, je tudi pot – in šele ko greš iz svoje cone udobja, lahko ugotoviš, česa si sposoben. Vse je v glavi ... Tudi sama sem potrebovala skoraj deset let, da sem doumela pomen teh besed.«

O svojih prihodnjih podvigih se v pogovoru med Šenčurjem in Visokim ni razgovorila. »Načrte raje zadržim zase, ker so sicer pričakovana in pritiski okolice ... Raje presenetim.« (smeh)

Zbirajo za plezalno steno

Po izgubi plezališča pod Sušo plezalci Selške doline zbirajo denar za dograditev plezalne stene v Osnovni šoli Železniki. V sredo, 5. aprila, prirejajo dobrodelni dogodek z Natalijo Gros.

ANA ŠUBIČ

Železniki – Plezalci iz Selške doline, ki so zaradi gradnje vodnega zadrževalnika izgubili naravno plezališče pod Sušo, so konec lanskega leta začeli opozarjati na pomanjkanje plezalnih poligonov. V nastali situaciji želijo dograditi obstoječo plezalno steno v Osnovni šoli (OŠ) Železniki, za kar jim je v začetku letošnjega leta uspelo pridobiti 15 tisoč evrov iz participativnega proračuna Občine Železniki, vendar ugotavljajo, da jim za kakovostno nadgradnjo manjka še približno enkrat tolikšen znesek. Odločili so se, da ga bodo zbrali s pomočjo dobrodelnih prispevkov.

V sredo, 5. aprila, bo donacije možno oddati na dogodku, na katerem bodo predstavili »plezalsko sceno« v občini Železniki. Dogodek, na katerega iniciativa plezalcev na čelu z Alešem Jensterlom vabi ob podpori

in v imenu OŠ Železniki, se bo začel ob 17. uri v šolski telovadnici, kjer bodo otroci na plezalni steni pokazali svoje spretnosti staršem in ostalim obiskovalcem, vadb pa bo s komentarji spremljala nekdanja športna plezalka Natalija Gros, ki je pod vodstvom trenerja in nekdanjega selektorja članske reprezentance Aleša Jensterla dosegala vrhunske uspehe. Ob 19. uri se bo srečanje nadaljevalo v Kulturnem domu Železniki z ogledom filma o plezanju Grosove z naslovom Magnezij in čokolada, soustvarjalec lokalne plezalne scene Jernej Hudolin pa bo predstavil bogato tradicijo pionirjev športnega plezanja.

Denarne prispevke je sicer že možno nakazati TRR Osnovne šole Železniki (Otoki 13, 4228 Železniki): SI56 0134 6603 0688 178, sklic: SI00 2-0006040, namen: Donacija plezalna stena.

V Graščino se je naselila pomlad

Dijaki Srednje šole BC Naklo, smer cvetličar, so na ogled postavili razstavo Prišla je pomlad.

SUZANA P. KOVAČIČ

Spodnje Duplje – Tradicionalno spomladansko razstavo v Graščini Duplje so odprli v četrtek v sodelovanju s KTD Pod Krivo jelko in Srednjo šolo Biotehniškega centra (BC) Naklo. Dijaki cvetličarske smeri so pod mentorstvom Polone Teran, Metke Celar in Sonje Jerič Stefe v okviru praktičnega izpita pokazali veliko pozitivne energije in ustvarjalnosti. Cvetje so oblikovali v zanimive cvetlične izdelke, ki so jih povezali z znanimi osebnostmi iz sveta alpinizma, slikarstva, glasbe ..., ki so s svojim delom pustile

Razstava je postavljena v Graščini Duplje.

Na odprtju so nastopile dijakinja Jerca Silak (na sliki s kitaro), Manca Stanonik s harmoniko in povezovalka Ema Golob.

trajen pečat v naši družbi, kot so Andrej Šifrer, Andrej Štremfelj, Ivana Kobilca,

Cvetje so oblikovali v zanimive cvetlične izdelke, ki so jih povezali z znanimi osebnostmi.

Maja Šubič. Zbrane sta nagovorila pomočnica ravnateljice Srednje šole BC Naklo Tadeja Fričovsky in nalkelski župan Ivan Meglič,

ki je spomladansko razstavo že tradicionalno povezal tudi s prihajajočim praznovanjem velike noči, dijakom in mentoricam pa čestital za odlično opravljeno delo. Za sladko pogostitev so poskrbeli dijaki programov pek in slaščičar. Razstavo si lahko ogledate še do 12. aprila (med tednom po dogovoru z lastnikom Graščine Matjažem Mauserjem, v soboto od 16. do 18. ure in nedeljo od 10. do 12. ure).

Benedikt v Slovenskih goricah

GREGA FLAJNIK

Izlet v Benedikt smo začeli malo drugače kot po navadi. Že na avtobusni postaji sva z voznikom v pnevmatiki avtobusa opazila žebelj. To moramo rešiti, sva sklenila, saj je varnost na prvem mestu. V podjetju Habjan transport iz Škofje Loke so nam takoj priskočili na pomoč in zamenjali gumo, medtem ko so gostje spili kavo. Res hvala za prijaznost. Brez odlašanja smo se nato odpeljali v Benedikt, kjer nas je pred občino sprejel Rok Šijanec, ki je med drugim na občini zadolžen tudi za razvoj turizma. Povedal nam je, da je občina med mlajšimi v

Sloveniji, saj je nastala šele leta 1998, mlada pa je tudi zato, ker je povprečna starost prebivalcev manj kot štirideset let. Vsako leto imajo težave, ker je vpis v vrtec in osnovno šolo prevelik.

Najprej smo se odpeljali do slatinskih vrelcev, kjer je izvir mineralne vode. O vrelcih, pticah in rastlinju, ki so značilni za te kraje, nam je povedal naravovarstvenik Robert Šiško. Medtem ko smo okušali vodo s posebnim okusom, ki je tekla iz 103 metre globoke vrtine, pa nam je na harmoniko zaigral Lan Ledrek. Priznati moram, da fant dobro igra, saj se uči že sedmo leto. Da nam je igral, mu je izostanek od pouka

Olga Hrovat pred starim gotskim oltarjem z božičnim motivom in Jezusom. Iz njega se vije vinska trta z Jezusovim rodovnikom.

opravičil sam ravnatelj šole. Med prevozom do bližnjega griča, kjer stoji lepa gotska cerkev Svetih treh kraljev, nam je naš vodnik razložil, da so v središču mesta zvrta li 1854 metrov globoko vrtino in našli zdravilno vodo, ki so jo želeli uporabiti za ogrevanja toplic. Žal je podjetje, ki se je ukvarjalo z vrtanjem, propadlo in tudi vrtina zdaj propada. S toplicami tako še nekaj časa ne bo nič.

Več se je dogajalo v in ob cerkvi. V cerkvi smo si ogledali lepe gotske oltarje in občudovali notranjost stavbe, katere začetki segajo v leto 1521. Istega leta so zgradili

tudi mežnarijo, ki je danes protokolarni objekt občine. Ima tudi staro črno kuhinjo.

Za dobro voljo so poskrbeli člani vinogradniškega društva Benedikt. V vinski kleti smo namreč pokusili vino, ki so ga pridelali njihovi člani. Predstavili so nam tudi vino z imenom Zvrst, ki je sestavljeno iz najmanj dveh sort vina. Pokusili smo tudi lokalno dobroto kruh »klecprot«.

Lahko bi še pokušali, saj je bilo vreme lepo in volja dobra, a čakali so nas na kmetiji Kaučič, kjer so nam pripravili okusno kosilo. Po kosilu smo tudi zapeli in zaplesali.

Andrej Krč in Mimi Jelovčan se sladkata s kruhom »klecprot«.

Naši gostje pred cerkvijo, v ozadju se vidi Benedikt. / Vse fotografije: Grega Flajnik

Lan Ledrek je zaigral na harmoniko, Robert Šiško pa nam je povedal o pticah in cvetlicah v okolici.

Člani vinogradniškega društva Ovtar Janez Žižek, Albina Janžekovič in Marjan Farašin

Naš vodnik Rok Šijanec z zakoncema Tanjo in Damjanom Kaučičem, ki sta pripravila okusno kosilo

Izviri slatinske vode

V bolnišnici na Bledu, 41. del

JANEZ KUNŠIČ

Bal se je, da ne bi kakšna vojna enota sicer enega skušala vzeti. Vojni in politični funkcionarji so temu ugovarjali, končno pa so le ustregli zdravnikove mu nasvetu. Prav kmalu so se lahko prepričali, kako prav je imel zdravnik. Spet sem bil zraven, ko je na Bled prišla neka, če se prav spomnim Hercegovska brigada. Oficirji so prišli tudi v bolnišnico in si jo ogledali. Enemu od višjih oficirjev je bil takoj všeč rentgenski aparat. Da ga nujno potrebujejo in da ga bodo vzeli, je dejal zbranim. Naši, od

katerih je bil najvišji neki kapetan, so temu ugovarjali. Saj vendar sami ne morejo ostati brez tega aparata. »Šuti, mi smo vas oslobodili!« je oni na kratko končal in ekipi, ki je bila z njim, ukazal razstaviti in odpeljati edini rentgenski aparat. Vsi, ki smo bili temu priče, smo ob tem prvič doživeli grenko spoznanje, kako prihajajo »osvoboditelji«. Dnevi so minevali in jaz sem se že naveličal postopanja in poležavanja. Želel sem si samo domov. Ko sem to povedal zdravniku in mu zagotovil, da se dobro počutim, je moji prošnji ustregel. Dne 30. maja 1945

sem bil iz bolnišnice odpuščen. To je bil tudi odpust iz vojske. Slekli so vojaško uniformo in nikoli več mi je ni bilo treba obleči. Za to se imam zahvaliti dejstvu, da sem bil vedno samo navaden vojak, ker tisti z različni čini so se v vojsko vedno znova vračali.

Več srčne kulture!

Preživeli smo petletno krvavo borbo, borbo, kakršne ne pomni človeštvo. Bila so doživetja, ki so segla do poslednjega človeka in pri slednjem prav v dno njegove duševnosti. Doživetja, ki so pustila mnoge neizbrisne sledove.

Kakšni pa so ti sledovi? Borba, ki se je vodila, je bila trda, neizprosna, surova. Šlo je za biti ali ne biti. Brez ozira na levo ali desno. Brez ozira na najosnovnejše pravice življenja, tako posameznikov kot celih narodov. Surovost in brezobzirnost sta dosegli vrhunec, tako da se nehote vprašamo, ali je danes kaj takega sploh mogoče. Danes, ko je olika in civilizacija na taki višini! Ko so padle v letu 1941 prve žrtve, smo osupnili. Brez besed smo stali ob prvih žrtvah – talcih. Nismo našli niti besede sožalja do bratov, sester in staršev, ki so se onesveščali, objemajoč

svoje najdražje, privezane na kole, vse v krvi in brez življenja. Srečevali smo se na cesti brez pozdravov in besed, ki so v navadi. Res, bil je to pravi veliki petek, ko se je zdelo, da še sonce ne more gledati tega sveta, grdega in surovega. Ko se nam je zdelo, da so celo cvetovi povsili svoje glavice, ko nismo slišali niti ptičjega petja. Zdelo se je, da vsa narava žaluje ob strašnih doživetjih človeka – svojega gospodarja. Čas pa je šel svojo pot. Minevali so dnevi, tedni, meseci. Padali so vedno novi, vedno številnejši. Mi pa smo samo še rekli, ko smo brali kričeče lepake:

»Spet so jih trideset.« Kravala so nam srca, z grozo smo gledali vse to. Pa smo sklenili, da se maščujemo, da napravimo temu konec. In smo se postavili v bran s puško v roki, kdaj celo brez nje. Zato je bila pač potrebna jeklena volja in trda srca. Tam smo se naučili gledati smrti v obraz. Spoznali smo do dna vso resnico sovraštva. Še posebej bridko resnico in bridke posledice sovraštva med brati. Ob smrti tovariša smo se poklonili njegovim žrtvi s spoštovanjem. Potem pa smo šli dalje svojo pot.

(Se nadaljuje)

UTRINKI IZ MOJIH DNI

Polutizem v Layerjevi hiši

V Galeriji Layerjeve hiše in Mergentalerjevi ulični galeriji je na ogled razstava Polutizem umetnika The Miha Artnaka.

IGOR KAVČIČ

Kranj – Polutizem je aktualni projekt umetnika The Miha Artnaka, ki tokrat predstavlja dve ločeni razstavnici, tako v Galeriji Layerjeve hiše kot v sodelovanju z Inštitutom TAM-TAM v Mergentalerjevi ulični galeriji.

se postavi vprašanje, ali s tem postanejo umetniška dela ali so še vedno zgolj samo smeti. Je na primer zobna ščetka, ki jo po določenem obdobju zaradi higijene zamenjamo, tokrat pa uokvirjena na steni galerijskega prostora, odpadki ali umetniško delo?

The Miha Artnak v Layerjevi hiši in pred njo / Foto: Maša Pirc

»Gre za umetnost, ki pre-rašča meje. Mejo dojemanja, mejo sprejemljivega, mejo sprenevedanja, tudi mejo samokritike. Umetniška dela do nekega trenutka nosijo funkcijo uporabnih predmetov, z vsebino in namenom. Nato postanejo smeti, odpadki, neuporabni predmeti.« so zapisali v Layerjevi hiši. Ko umetnik smeti z rokavicami na rokah postavlja v galerijski prostor, v polje umetnosti,

Razstava se iz Layerjeve hiše premika čez mejo notranjega z zunanjim, Artnak je svoj umetniški izraz predstavil še v Mergentalerjevi ulični galeriji s t. i. on-site postavitvijo umetniških artefaktov na panoje velikega formata na Tomšičevi ulici v Kranju. Kot dodajajo v Layerjevi hiši, v ulični galeriji v letu 2023 predstavljajo umetniška dela avtoric in avtorjev, ki se posvečajo osrednji temi Skupnost.

Mladi literati Urške

Danes bo v Škofji Loki potekalo Srečanje mladih literatov Gorenjske.

IGOR KAVČIČ

Škofja Loka – V Galeriji Franceta Miheliča v Kašči bo danes, v torek, 4. aprila, potekalo tradicionalno Srečanje mladih literatov Gorenjske, ki ga pripravlja Območna izpostava JSKD Škofja Loka in je vključeno v Festival mlade literature Urška. Najprej bo od 15.30 do 18. ure potekala literarna delavnica za udeležence, ob 18. uri pa bo na sporedu še javno branje besedil in glasbeni nastop šansonjerja, skladatelja in večkratnega udeleženca Urške Tomaža Hostnika. Festival mlade literature Urška

združuje mlade avtorice in avtorje od 15. do 30. leta starosti, ki pišejo v slovenskem jeziku. JSKD skozi strokovno selekcijo na šestih regijskih srečanjih izbere pet finalistov in najboljšemu v naslednjem letu izda knjižni prvenec. Letos sodelujejo: Dominik Lenarčič, Anže Brodnik, Ana Štular, Zala Benedik, Iza Lota Kovač, Eva Ručigaj, Kaja Magovac, Iza Dolenc, Ožbej Pirih, Ajda Holy Perčič, Lara Stare - Knific, Brina Mohar, Zala Benedičič, Ana Resnik, Anamarija Zorč in Šejla Silič. Strokovna spremljevalka festivala pa je Stanka Hrastelj.

Razstava Nežni dotik ledu

Kranj – V sredo, 5. aprila, ob 18. uri bo v Galeriji Likovnega društva Kranj odprta razstava slik in instalacij akademske slikarke Irene Gayatri Horvat z naslovom Nežni dotik ledu. Projekt spremlja glasba skladatelja Simona Skalarja.

Osmišlja urbano naravo

Slikar Jur Samec se v kamniški Galeriji Pogled predstavlja z najnovejšimi deli iz cikla Urbana korita.

IGOR KAVČIČ

Kamnik – Osrednje kamniško razstavišče za aktualno umetnost Galerijo Pogled bodo do sredine maja izpolnjevala Urbana korita. Tak je namreč naslov razstave likovnih del slikarja Jurja Samca, diplomanta Visoke strokovne šole za risanje in slikanje, člana Likovnega društva Kranj, ki živi in ustvarja v Ljubljani. Tokrat v svojih slikah – lahko bi rekli – ozelenjuje urbano krajino. Ob njegovih slikah začutimo, da to počne skrbno v maniri likovnega, v nekakšnem sožitju kompozicije s široko barvno paleto, hkrati pa naše pogledovanje v svoja urbana korita vedno znova nagraduje z neko človeško toplino in pridihom estetskega. Ko gledamo, se počutimo res dobro. Na ogled je postavil 14 del različnih formatov, od velikih do miniatur.

Urbano in narava. Kar je zgradil človek in kar je bilo pred njim. Oboje skupaj v 21. stoletju. Ali kot ob dejstvu, da stalni napredek človeštva hkrati terja tudi davke v naravi in okolju, zapiše vodja galerije, umetnostna zgodovinarica Saša Bučan: »Še nikdar prej se ni človek toliko ukvarjal z ekologijo, ščitenjem vse narave, vseh živih vrst, začel se

Jur Samec: »Morda bo narava prerasla urbano – kot nekoč starodavna mesta.« / Foto: Igor Kavčič

je širiti strah zaradi neumnega uničevanja planeta, strah pred samim sabo, strah pred tem, da bo človek izgubil vse niti, ki ga povezujejo s samim seboj.« In v nadaljevanju: »Prav urbana naravna scenografija je vodilo v zadnjem ciklu del slikarja Jurja Samca, ki skuša z Urbanimi koriti spregovoriti o lastnem razmisleku o naravi, s katero skuša vse bolj vzpostaviti stik.«

Jur Samec pove, da je že takoj po študiju začel cikel Vertikalni zapisi in Urbana korita so eno izmed

njegovih nadaljevanj. Slike drugače gledamo z razdalje kot od blizu. Prvič v ospredje stopajo visoke pokončne stavbe v temnih tonih, ko se približamo, pa te skoraj izginejo in v prvi plan stopijo zelenje, trave, grmi, žuželke, kopica drobnih detajlov, ki v nasprotju s prvimi dajejo občutek življenja ... »Od daleč vidite izstopajoče elemente, pokončne forme, velike barvne ploskve, ki z razdalje močno vibrirajo. Ko stopite blizu, pa vsi ti detajli ploskve nekoliko umirijo, hkrati pa gledalcu ponudijo, da z

njimi vstopi v zgodbo,« pove slikar in doda, da v prvi fazi razmišlja predvsem likovno, o sestavljanju različnih elementov, o barvah, ne toliko o vsebini slike. »Načeloma izhajam iz čiste abstrakcije, ob ustvarjanju slike pa potem razmišljam o zelenem rastlinskem svetu in vseh oblikah, ki jih ta prinaša. Narava je največji umetnik.« Avtor naravo posnema, dodaja, odvzema, stilizira, ponekod naredi risbo, drugje le piko ali točko, ki je lahko cvet, morda se razvije v čebelico ...

Uspeh gimnazijskih zborov

Dekliški in Fantovski pevski zbor Gimnazije Kranj sta z uspehom nastopila na festivalu v Bratislavi.

IGOR KAVČIČ

Kranj – V prvi polovici prejšnjega tedna sta v glavnem mestu Slovaške dva pevška zbora Gimnazije Kranj, Dekliški, ki ga vodi Erik Šmid, in Fantovski pod vodstvom Ane Bec, sodelovala na pomladnem zborovskem festivalu Bratislava Spring Music Festival. Na njem se je predstavilo osem zborov iz petih držav, Madžarske, Turčije, Ukrajine, Slovenije in Slovaške.

Mlade pevke in pevci z gimnazije so prepevali na kar štirih koncertih, v veliki zrcalni dvorani Primacialne palače ter v dvorani Klarisky, ki je nastala v nekdanji cerkvi starega samostana. Dekliški pevski zbor je uspešno nastopil tudi v tekmovalnem delu, saj je postal eden od dveh sodelujočih zborov z zlato plaketo, dekleta so si za nastop prislužila zavirljivih 95 odstotnih točk.

Zlati Dekliški pevski zbor Gimnazije Kranj pod vodstvom Erika Šmida / Foto: Vladimir Kuric

»Prav vsak njihov festivalski nastop je bil pospremljen z gromkimi aplavzi in vzkliki odobravanja,« poudarja vodja zbora Barbara Kušar in dodaja, da je tudi fantovski zbor požel pozitivne odzive s svojimi nastopi. »Navdušujoče je bilo spremljati, kako so se pevci z malo izkušnjami iz sramežljivih

fantičev iz nastopa v nastop bolj preobrazali v samozavestne pevce, ki na odru uživajo.« Kot edini od netekmujočih zborov so prejeli posebno priznanje za odličen nastop.

Dekleta bomo v Kranju lahko slišali že 20. aprila ob 19.30, ko bodo v dvorani Gimnazije Kranj nastopila

skupaj z Akademskim pevskim zborom France Prešeren Kranj in gosti iz Stokholma, vrhunskim moškimi zborom Zero8. Švedski pevci se bodo udeležili tekmovalnega Gallus v Mariboru in so se prijazno odzvali vabilu za nastop v Kranju. Vstopnice so že na voljo na portalu mojekarte.si.

Planica veselja in slovesov

Planiški konec tedna je uspel. Za konec tudi Zdravljica. Organizatorji so si želeli daljših poletov.

MAJA BERTONCELJ

Planica – Slovenski smučarski skakalci so v velikem slogu zaključili sezono svetovnega pokala. Na Letalnici bratov Gorišek so bili prav na vseh treh tekmah na stopničkah.

Ni Planice brez Zdravljice

Dve tekmi sta bili v soboto, saj je bila petkova posamična zaradi neugodnih vetrovnih razmer prestavljena. Izpeljana je bila ena serija, Anže Lanišek pa je zaostal le za Avstrijcem Stefanom Kraftom. Slovenska četverica – Lovro Kos, Domen Prevc, Timi Zajc in Anže Lanišek – je še isto dopoldne drugo mesto osvojila tudi na ekipni tekmi, potem ko je dolgo kazalo na zmago, na koncu pa so bili malenkost boljši Avstrijci. Nedeljsko zadnjo tekmo sezone je dobil Timi Zajc, ki je Laniška prehitel vsega za desetinko točke. Ekipni uspeh sta dopolnila Domen Prevc na četrtem in oboleli Žiga Jelar na šestem mestu. Zmagovalec posebnega seštevka Planica7 je Kraft. V nedeljo so podelili tudi pokale in medalje najboljšim skakalcem v celotni sezoni. Veliki kristalni globus je drugič osvojil Norvežan Halvor Egner Granerud, drugi je Kraft, tretji pa Lanišek, kar je njegova prva uvrstitev med najboljši tri v tem seštevku. Isti trije skakalci so bili na stopničkah tudi v točkovanju poletov, le

Timi Zajc, Domen Prevc, Anže Lanišek in Lovro Kos so na ekipni tekmi osvojili drugo mesto. / Foto: Gorazd Kavčič

je bilo že kar nekaj časa potrjeno. Želel sem si tudi posamične in ekipne medalje na svetovnem prvenstvu. Med najboljšimi tremi sem bil na novoletni in norveški turneji. Razen posamične medalje s svetovnega prvenstva sem izpolnil vse cilje že pred zaključkom v Planici. Tukaj sem le še užival. Res je iz boja zaradi ženine bolezni izpadel Dawid Kubacki, sem pa za tretje mesto moral pokazati veliko. Tudi jaz sem imel nekaj težkih trenutkov, ko ni šlo vse v pravo smer, a smo vztrajali in delali, kot je treba. Po novoletni turneji je bil dovolj velik rezultatski padec, da me je oddaljil od boja za veliki kristalni globus. Ta sezona je bila znova prehodna, v kateri sem rasel, se učil. Vsi ti

čaka dopust v toplih krajih, že včeraj pa so njemu in Niki Križnar pripravili sprejem na Kokrici pri Kranju, kjer oba živita.

Znova skupaj po prvomajskih praznikih

Za oceno sezone smo prosili tudi glavnega trenerja slovenske skakalne reprezentance Roberta Hrgota, ki se je najprej dotaknil poteze Laniška na podelitvi za skupni seštevke svetovnega pokala, ko je s seboj »prinesel« Dawida Kubackega. »Pokazal je, da je ne samo vrhunski špor-

je letalnico pripravila na takšnem nivoju. Za nami je vrhunski konec tedna. Na koncu se ni povsem izšlo le z daljavami. Za moj pogled so bili poleti za malenkost prekratki, a tako je. Še vedno menim, da bi se v idealnih razmerah dalo postaviti tudi svetovni rekord. Z žirijo smo imeli kar nekaj pogovorov na temo omogočanja daljših poletov, a se ni dalo prav veliko spremeniti. Zaključili smo bolje, nam pa ostane še kar nekaj prostora za naslednje leto. Sedajle imamo sestanek tekmovalnega odbora, da se

Anže Lanišek je v sezoni kar šestnajstkrat stal na zmagovalnem odru, od tega štirikrat na najvišji stopnički. Več kot zaslužil si je tretje mesto v skupnem seštevku svetovnega pokala.

tnik, ampak človek z veliko začetnico, primer za učbenike za mlajše generacije. Poleg vseh rezultatov so to stvari, ki na koncu največ štejejo. Med rezultati te sezone bi poudaril zlato z ekipne tekme na svetovnem prvenstvu, naslov svetovnega prvaka Timija Zajca, bron z mešane ekipne tekme, tretja mesta Anžeta Laniška na novoletni in norveški turneji, v skupnem seštevku svetovnega pokala in v seštevku poletov. Anže je letos na vseh vrhuncih stal na zmagovalnem odru. Redki so, ki jim je to uspelo. Fantje so bili odlični tudi na poletih v Planici in na koncu smo vendarle poslušali slovensko himno.« Hrgota seveda ostaja glavni trener in bo skakalce na prvem treningu v pripravah na novo sezono zbral po prvomajskih praznikih.

Želeli so si daljših poletov

S preteklim koncem tedna so zadovoljni tudi planiški organizatorji. »Glede na to, kakšna je bila situacija preteklo soboto, lahko samo rečem hvala celotni ekipi, da

pogovorimo, se vsem zahvalimo ... In potem naprej,« je oceno v nedeljo podal Aljoša Dolhar, ki je bil vodja tekmovalnega tehničnega delegata. Najdaljši polet letošnje Planice je v nedeljo uspel Anžetu Lanišku z 242 metri. Svetovni rekorder je Avstrijec Stefan Kraft, ki je leta 2017 v Vikersundu poletel 253,5 metra. V Planici pa je Japonec Rjōji Kobajaši leta 2019 pristal pri 252 metrih.

Spomin na Goriška, zadnji skok treh skakalcev

V Planici so se spomnili tudi pokojnega Janeza Goriška. Pred začetkom sobotnega tekmovalnega dne je bila minuta molka, po naletu Letalnice bratov Gorišek se je z zastavo z njegovo podobo spustil njegov nečak Dušan Gorišek, v Kranjski Gori je bila odprta žalna knjiga.

Letošnja Planica bo v posebnem spominu ostal tudi trem slovenskim skakalcem, ki so zaključili tekmovalno kariero. V petek se je poslovil Bor Pavlovčič, v soboto pa še Tilen Bartol in Cene Prevc.

Osvojil nov spomenik

Tadej Pogačar je zmagal na Dirki po Flandriji.

MAJA BERTONCELJ

Kranj – Slovenski cestni kolesar Tadej Pogačar, član UAE Team Emirates, je znova potrdil, da je z razlogom prvi kolesar na svetovni lestvici. V nedeljo je bil najmočnejši na Dirki po Flandriji.

V zaključku je strl tudi odpor Nizozemca Mathieuja van der Poela. Napadel je na vzponu Kwaremont dobrih dvajset kilometrov pred koncem dirke. »Nimam besed, s katerimi bi opisal današnjo dirko, na kateri je bilo delo ekipe neverjetno. To je dan,

Za kolesarja s Klanca pri Komendi je to tretji kolesarski spomenik, po zmagah na dirkah Liege–Bastogne–Liege leta 2021 in Il Lombardia, kjer je bil najboljši v letih 2021 in 2022. V zbirki mu sedaj manjkata le še spomenika Pariz–Roubaix in Milano–Sanremo. Pogačar je samo letos zmagal že desetkrat. V aprilu ima v kolledarju nastope na dirkah Amstel Gold (16. aprila.), Valonska puščica (19. aprila) in Liege–Bastogne–Liege (23. aprila).

Tadej Pogačar je zmagal tudi na Dirki po Flandriji. / Foto: Alen Milavec

ki ga ne bom nikoli pozabil, sploh po lanskem razočaranju. Vedel sem, da je Oude Kwaremont pravo mesto za napad, zato sem dal vse od sebe in se uspel sam odpejlati proti cilju,« je po zmagi za klubsko spletno stran povedal Gorenjec.

Znova pa ni imel sreče Matej Mohorič (Bahrain Victorious). Dirke po padcu v glavnini dobrih sedemdeset kilometrov pred ciljem ni končal. Konec tedna ima v načrtu pomembno dirko, in sicer Pariz–Roubaix, ki bo v nedeljo.

Jeseniški hokejisti v velikem finalu Alpske lige

VILMA STANOVNIK

Jesenice – Hokejisti HDD SIJ Acroni Jesenice so se po štirih odigranih polfinalnih tekmah z ekipo Rittner Baum uvrstili v veliki finale Alpske hokejske lige (AHL). V četrtek zvečer so na gostovanju zmagali s 6 : 1, kar trikrat pa je zadel Jaša Jenko. Kot vse kaže, so jeseniški hokejisti v fantastični formi, saj se v finale Alpske lige še nobena ekipa ni uvrstila brez poraza v izločilnih bojih. Jeseničani bodo

tekme v finalu dobili v naslednjih dneh.

V soboto zvečer je bila odigrana tudi tretja tekma finala Mednarodne hokejske lige (IHL). V Kranju je okrepljena ekipa SIJ Acroni Jesenice premagala Triglav z 1 : 4 in v zmagah povedla z 2 : 1. »Kljub porazu so naši fantje prikazali odlično hokej,« je po tekmi povedal trener Triglava Gorazd Drinovec. Ekipi igrata na tri zmage, četrta tekma pa bo jutri, v sredo, ob 19. uri v Podmežakli.

Točka Domžalam in Radomljam

Kranj – Nogometaši so v Prvi ligi Telemach odigrali tekme 29. kroga. Domžale so igrale doma z Muro, srečanje pa se je končalo brez zadetkov. Remizirali so tudi nogometaši Kalcerja Radomlje. Na gostovanju v Celju je bil rezultat 1 : 1. Na lestvici še naprej vodi Olimpija Ljubljana, Domžale so pete, Kalcer Radomlje pa je osmi. Za drugoligaši so tekme 23. kroga. Roltek Dob je gostoval pri Krki in igral neodločeno 2 : 2, kranjski Triglav pa je pri ekipi Brinje Grosuplje izgubil z 2 : 0. Vodilna na lestvici je Rogaška, Triglav Kranj je med 16 ekipami 14., Roltek Dob še mesto za njim.

Na zaključku v Planici so v skakalni pokoj odšli kar trije slovenski skakalci, tudi Cene Prevc (na sliki), ki je skorajda brez treninga v zadnjem poletu pristal pri 218,5 metra. / Foto: Gorazd Kavčič

da je mali kristalni globus šel v roke Kraftu, Granerud je bil drugi, Lanišek pa tretji. Pokal narodov so osvojili Avstrijci, Slovenija je tretja.

Lanišek želi narediti še korak naprej

Za slovenskimi skakalci je nova uspešna sezona. Prvo ime je Anže Lanišek. »Za mano je izjemna sezona, pred katero sem si za cilj zadal uvrstitev med najboljših pet v skupnem seštevku, kar

fantje, ki so se borili z mano, imajo že veliki kristalni globus. Imajo kilometrino, ki je jaz morda še nisem imel. Vse to je lepa popotnica za naprej. Na sezono imam veliko lepih spominov. Bilo je lepo, užival sem in sem pomirjen tudi zaradi načina, kako sem jo oddelal. V prihodnji želim narediti še korak naprej. Veliko je še stvari, ki se jih da izboljšati. Motivacije in zagona mi ne bo zmanjkalo,« je povedal Lanišek. Z družino ga sedaj

PLANINSKI IZLET: MRZLI VRH (987 M N. M.)

Občutljive rože

Rečejo mu tudi Loncmanova sivka. V pomladnih mesecih vrh, kjer rastejo plantaže žafrana, ki pa danes lahko so, jutri pa jih ni več. Razglednik na Škofjeloško hribovje.

JELENA JUSTIN

Danes se bomo zapeljali v Poljansko dolino in obiskali Mrzli vrh, ki mu pravijo tudi Loncmanova sivka. Zapeljemo se v Žiri in peljemo mimo cerkve sv. Martina, kjer na levi strani ceste zagledamo picerijo, nasproti pa večje parkirišče. Hojo začnemo ob glavni cesti, ko dosežemo kapelico, pri kateri zavijemo v desno in na stebru električne napeljave zagledamo smerokaz Breznica/Mrzli vrh. Zavijemo levo, strmo mimo hiš. Višje dosežemo manjšo izravnavo, s katere se nam odpre lep razgled na Žiri. Nadaljujemo po lepi planinski poti,

čez dvorišče ene od hiš. Dosežemo cesto, kjer je klop za počitek. Gremo mimo razpela in zavijemo v gozd, kjer se pot strmeje povzpne. Prijetna steza poteka po nekdanji rapalski meji in nas po širšem kolovozu pripelje v vas Breznica pri Žireh. Po asfaltirani cesti gremo skozi vas in se spustimo pod vas, kjer je ličen smerokaz. Nadaljujemo po cesti naravnost v smeri Mrzlega vrha. Asfaltirana cesta se prehodno povzpne, nato pa se začne spuščati proti naslednjemu križišču. Uradna, markirana pot na Mrzli vrh gre desno, jaz pa predlagam, da gremo kar naravnost čez travnik (če je pokošen, seveda!),

sicer pa ob robu travnika) do kolovoza, ki je nad njim. Kolovozu sledimo v desno. V tem delu pot ni označena. Na nekaj razpotjih predlagam, da se držimo bolj uhojene poti oz. širšega kolovoza. Ves čas se vzpenjamo in višje dosežemo makadamsko cesto, po kateri poteka Loška kolesarska pot. Na cesti zavijemo desno in kaj hitro smo pri kmetiji, kjer so pred leti snemali resničnostni šov Kmetija. Gremo čez dvorišče kmetije in se po kolovozu povzpemo do široke planinske poti, kjer se nam z desne strani priključi markirana pot, ki smo jo prej na križišču zapustili. Po tej poti bomo sestopili.

Pogled na Žiri / Foto: Jelena Justin

Široko pot po nekaj metrih zapustimo in se usmerimo desno, čez travnik. Zložen vzpon, kjer bo, če bomo imeli srečo, v pomladnih mesecih rasel žafran, nas pripelje na Mrzli vrh, ki ga označuje lesena tabla. Pri tabli zavijemo levo in se po travniku povzpemo na vrh. V pomladnih mesecih ima Mrzli vrh ogromno

obiska, saj vsi hodijo gledat nasade žafrana. Vendar, žafran je vremensko občutljiv. Močno deževje ga uničil, tako da danes lahko je, jutri pa ga ni več. Z vrha se nam odpre lep pogled na Blegoš, Koprivnik, Mladi in Stari vrh, sicer pa se pred nami odpre razgled na Golake, Škofjeloško in Cerkljansko hribovje,

Spodnje Bohinjske gore, Triglav, Karavanke, Kamniško-Savinjske Alpe, Polhograjsko hribovje.

Z vrha sestopimo po markirani poti. Tam, kjer smo prej ponovno dosegli markirano pot, gremo kar naravnost. Markirana pot se ponekod precej strmo spušča. Ko dosežemo širši kolovoz, zavijemo desno in kolovoz nas pripelje na asfaltno cesto, kjer smo šli ob vzponu čez travnik. Po cesti nadaljujemo nazaj v vas Breznica. Rapalska meja je Breznico ločila od domovine, saj se je znašla na italijanski strani. Otroci so se učili italijansko, fantje pa so služili v italijanski vojski.

Z Breznice se po poti vzpona vrnemo nazaj v Žiri, kjer nas čaka jekleni konjiček.

Nadmorska višina: 987 m
Višinska razlika: 550 m
Trajanje: 3 ure
Zahtevnost: ★★★★★

Udobne planinske poti / Foto: Jelena Justin

Razgleden in neporaščen Mrzli vrh / Foto: Jelena Justin

Druženje Glasovih kolesarjev ob morju

GLASOVA KOLESARJENJA

GREGA FLAJNIK

Tako kot že 11 let smo se tudi letos Glasovi kolesarji zadnji konec tedna v marcu družili ob morju. Prijetnih 15 stopinj Celzija je že dovolj, da je kolesarjenje prijetno in da se lahko usedemo ob kavi in rogljičku. Namen priprav je prav to, da imamo čas in lahko ves dan posvetimo kolesarjenju. Zimo

smo različno aktivno preživeli. Najbolj zagnani so bili na kolesu tudi, ko je snežilo, drugi smo bili aktivni v nekaterih drugih športih, nekateri so samo počivali. Na pripravah skušamo najti skupni imenovalec pripravljenosti vseh članov, obnovimo večšine vožnje v skupini, se spet navadimo držeti na kolesu, obnovimo večšine spremljanja kolesarja, ki

vozi pred nami. Miro nas je pred kolesarjenjem opozoril na nekaj pravil opozorila na spremembo gibanja na kolesu ali spremembo smeri vožnje.

Tudi druženja ne manjka, saj ob obveznem postanku razdremo kakšno šalo, koga, ki ima med vožnjo »precej dela sam s sabo«, podučimo, kako je treba. Skratka – člani skupne se zopet začutijo

med sabo. To je pomembno tudi za nadaljevanje sezone, torej za naša torkova in sobotna srečanja.

Letos nam je Irena povedala, kako je bilo na odpravi v pokrajino Altaj, ki jo je obiskala lani poleti. Altaj leži med Mongolijo, Rusijo, Kazahstanom in Kitajsko. Povedala je, da so celih dvanajst dni živeli z naravo in konji, ki so jih jezdili. Jedli

so hrano, ki so jo ves čas nosili s sabo ali nabirali ob poti. Živeti v naravi, brez zunanjih dražljajev, mobilnih telefonov in podobne opreme, je danes res privilegij, ki ga marsikdo sploh ne bi zmogel. Povprečen prebivalec našega planeta je namreč že kar preveč odvisen od elektronskih naprav in povezav. Po predavanju smo ob pivu razmišljali prav o tem.

Miro nas je pred kolesarjenjem opozoril na kakšno pomanjkljivost. / Foto: Grega Flajnik

S skupnimi pripravami smo začeli tudi letošnjo sezono. Želim si, da bi tudi letos skupaj prekosarili veliko kilometrov brez padcev in nesreč. Za to pa lahko največ storimo sami.

Letos se je na Glasovih pripravah v Poreču zbralo 34 kolesarjev in spremljevalk. / Foto: Grega Flajnik

Sejem pridnih in ustvarjalnih Z novim protestom pospremili sejo

Dr. Marjan Sedej: »S komendskim sejmom zaznamujemo pridnost razstavljalcev in kmetov, inovativnost obrtnikov in drznost podjetnikov.«

CVETO ZAPLOTNIK

Komenda – Konjenski klub Komenda je minuli konec tedna pripravil že 27. Spomladanski kmetijsko-obrtni sejem, na katerem je sodelovalo okoli šeststo razstavljalcev, še približno sto so jih zaradi pomanjkanja prostora zavrnili. V sejmski ponudbi je bilo tudi tokrat največ kmetijske in gozdarske mehanizacije ter obrtnih izdelkov. Slavnostni govornik ob petkovem odprtju sejma, minister za gospodarstvo, turizem in šport Matjaž Han, je dejal, da je vlada s sprejetjem zakona o ohranjanju in razvoju rokodelstva ujela zadnji vlak za ohranitev rokodelstva, ki počasi izginja. Ob vseh reformah, ki jih napoveduje vlada, je spomnil na »reformo«, ki jo lahko naredi vsak sam in nič ne stane: spoštujmo drug drugega – delavce, kmete, upravne delavce, vsaj malo tudi politike. Komendski župan Jurij Kern je ugotavljal, da je sejem eden največjih ambasadov Komende v Sloveniji in širše. »S sejmom zaznamujemo pridnost razstavljalcev in kmetov, inovativnost obrtnikov in drznost podjetnikov,«

Sejem so družno odprli (od leve) predsednik domačega konjeniškega kluba dr. Marjan Sedej, minister Matjaž Han in komendski župan Jurij Kern. / Foto: Cveto Zaplotnik

je dejal dr. Marjan Sedej in dodal, da je pridnost treba bogatiti še z ustvarjalnostjo, poštenostjo, odgovornostjo in sodelovanjem. Konjenski klub je ob odprtju sejma podaril petsto evrov učbenik, ki so jih prejeli učenci osnovne šole Komenda Moste in enak znesek Mravljšču – Mladinskemu centru Komenda. V okviru sejma je bilo tudi več spremljajočih prireditvev. Osemenjevalni center Preska je že dan pred odprtjem sejma pripravil dan odprtih vrat, na katerem

so predstavili 28 bikov črno-bele, rjave in mesnih pasem ter letošnji katalog bikov s ponudbo semena domačih bikov. O tem, kako uporabiti podatke iz kataloga za odbiro najprimernejšega bika, je vodja centra Janez Kunc predaval tudi v soboto na sejmu. Na dnevu odprtih vrat so načrtovali tudi avkcijo, v ponudbi je bilo sedemnajst plemenitih bikov, ki so primerne za naravni pripust, vendar avkcije zaradi premajhnega števila prijavljenih kupcev niso izvedli.

Za uvod v sejem je bilo v petek na sejmu predavanje Damjane Iljaš iz KGZ Ljubljana in Marije Kalan iz KGZ Kranj o živinorejsko-poljedelskem kolobarju v kmetijski politiki za obdobje 2023–2027. Kmetje so na predavanju med drugim zvedeli, da nova kmetijska politika zahteva na osemdesetih odstotkih ornih površin in trajnih nasadov od 15. novembra do 15. februarja talno odejo (rastline, zastirke, nepreirano zemljišče) in da morajo kmetije z več kot desetimi hektarji ornih površin vsako leto menjati posevke na najmanj šestdesetih odstotkih površin.

V petek je bila na sejmu tudi ustanovna skupščina Združenja hribovskih in gorskih kmetov, na kateri so za predsednika izvolili mladega kmeta Gašperja Kosmača iz Mrzlega vrha v občini Idrija. Združenje se bo med drugim zavzemalo za izboljšanje pogojev kmetovanja na hribovskih in gorskih kmetijah, za višje podpore pridelavi hrane na teh območjih, za zmanjšanje populacije divjadi in zveri in za izvzem subvencij iz obdavitve.

Kmetje so z opozorilnim protestom ob cesti na Brdo pospremili ustanovno sejo odbora za izvajanje strateškega načrta skupne kmetijske politike za obdobje 2023–2027.

CVETO ZAPLOTNIK

Predoslje – V sredo je bila na Brdu ustanovna seja odbora za izvajanje strateškega načrta skupne kmetijske politike za obdobje 2023–2027, na kateri so obravnavali tudi že predlog za spremembo načrta. Ker so kmetje prepričani, da jim načrt prinaša nove (okoljske) omejitve pri kmetovanju in administrativno preveč zahtevne in zapletene ukrepe, so se ponovno zbrali na protestu, tokrat ob cesti mimo protokolarne objekta Brdo. Po oceni kmeta in koordinatorskega sindikata kmetov Janeza Kerta jih je bilo okoli sto petdeset, torej še več kot v petek v Kranju, ko so sicer potekali opozorilni protesti po vsej Sloveniji. Večina protestnikov je bila s traktorjem, za razliko od petkovih protestov so jih opremili še s transparenti, na katerih so bili napi-

da je strateški načrt prinesel veliko novih ukrepov, ki niso smiselni za umno kmetovanje in samooskrbo prebivalstva s hrano. »S takimi ukrepi bomo kmete odvrnili od dela na zemlji, ne pa jih spodbudili,« je dejal.

Predlagajo spremembe strateškega načrta

Člani odbora za spremljanje izvajanja skupne kmetijske politike so se strinjali s predlaganimi spremembami strateškega načrta, ki jih bo morala potrditi še Evropska komisija. Tako naj bi plačila za naravne in druge omejitve (plačila OMD) začeli izvajati po strateškem načrtu 2023–2027 na podlagi zahtevkov iz zbirnih vlog za leto 2024, letos pa naj bi jih izvajali in financirali še iz programa razvoja podeželja 2014–2020, vendar bi pri tem že upoštevali novi model točkovanja. V

Krava, ki hoče preživeti, kot simbol protestnikov, ki tudi hočejo preživeti / Foto: Cveto Zaplotnik

si v angleščini. Na seji odbora za spremljanje izvajanja skupne kmetijske politike je bila namreč kot predstavnica Evropske komisije tudi Christine Borchmann, sicer direktorica Agri.C.

Naj tudi v Bruslju vidijo

»Naj tudi v Bruslju vidijo, da smo slovenski kmetje na nogah in da se z evropsko in s slovensko kmetijsko politiko ne strinjamo,« je v nagovoru zbranim kmetom dejal predsednik sindikata Anton Medved in dodal, da bodo od rezultatov pogovora predstavnikov kmetov s predsednikom vlade Robertom Golobom, ministrico za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Ireno Šinko in še nekaterimi drugimi ministri odvisne nadaljnje protestne aktivnosti sindikata kmetov. Janez Porenta, kmet iz Kranja, sicer pa predsednik Kmetijsko-gozdarske zadruge Sloga Kranj, je ugotavljal,

varovalnem pasu ob vodotokih bi po uveljavitvi predlagane spremembe strateškega načrta lahko sejali tudi mešanice trav, detelje, travno-deteljne in deteljno-travne mešanice. Še vedno bi za ta pas veljala prepoved uporabe gnojil in fitofarmaceutskih sredstev, prepovedano naj bi bilo tudi oranje oziroma bi bila dovoljena obdelava tal le kot priprava za setev. Pri podpori za vzpostavitev gospodarstev mladih kmetov naj bi zgornji vstopni prag zvišali s 165 na 330 tisoč evrov standardnega prihodka in podporo v primeru ekološkega kmetovanja zvišali za dvajset odstotkov. Za ta ukrep naj bi dodatno namenili 6,2 milijona evrov. Ker je pri vzpostavitvi centralnega registra drobnice prišlo do zamude, naj bi pri dohodkovno vezani podpori za rejo drobnice upoštevali kot pogoj 15. marec, in ne 1. februar.

Pomoč svetovalcev pri izpolnjevanju vlog

V Kmetijsko-gozdarskem zavodu (KGZ) Kranj bo šestnajst kmetijskih svetovalcev pomagalo kmetom pri izpolnjevanju zbirnih vlog.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – V petek, 31. marca, se je začela letošnja subvencijska kampanja, to je elektronsko izpolnjevanje in oddajanje zbirnih vlog z zahtevki za neposredna in druga kmetijska plačila. Kmetje morajo vloge oddati do 10. julija, izjema so zahtevki za ukrep Dobrobit živali – drobnica, za katere je rok 5. maj, in za posebne kulture, za katere je rok 30. junij. Zamudnega roka za oddajanje vlog ni več, uvedba sistema za satelitsko spremljanje površin pa bo kmetom omogočila, da bodo pod določenimi pogoji zahtevke za ukrepe, povezane s površinami zemljišč, lahko spremenili, dopolnili ali umaknili tudi po 10. juliju.

Kmetom bo tudi letos pri izpolnjevanju in oddajanju

Pisarna kmetijske svetovalne službe na Primskovem: pomoč svetovalke Andreje Teran pri izpolnjevanju vloge / Foto: Gorazd Kavčič

vlog pomagala kmetijska svetovalna služba. Kot je povedal Robert Golc, vodja oddelka za kmetijsko svetovanje pri KGZ Kranj, bo kmetom pomagalo šestnajst kmetijskih svetovalcev v

svojih pisarnah na enajstih lokacijah – na Jesenicah, v Bohinju, Lescah, Trziču, Naklem, Cerkljah, na Primskovem, v Škofji Loki, Žireh in na sedežu zavoda v Kranju, vsak ponedeljek pa tudi

v Spodnjih Gorjah. Pomoč jim bodo zaračunali v skladu s cenikom resornega ministrstva, za vsakih začetih trideset minut dela 15,70 evra.

»Kmetje naj se na izpolnjevanje vloge čim prej naročijo pri izbranem kmetijskem svetovalcu. Tisti, ki imajo možnost, naj vlogo tudi čim prej izpolnijo in od-

V KGZ Kranj ugotavljajo, da se je v zadnjih letih upadanje števila zbirnih vlog nekoliko upočasnilo, vendar pa za zdaj še ne morejo oceniti, kako bodo letos na to vplivali ukrepi nove kmetijske politike. Pričakujejo od 3600 do 3700 vlog.

dajo,« svetuje Robert Golc in poudarja, da naj bodo kmetje še posebej pozorni na novosti, ki jih prinaša strateški načrt. Enotne javne službe kmetijskega svetovanja so v petek od kmetijskega ministrstva prejele tiskana navodila za uveljavljanje intervencij, vsaki kmetiji pripada en izvod, kmetje pa ga lahko prevzamejo pri izbranem kmetijskem svetovalcu.

Finančna uprava: To je prevara

Finančna uprava sviri pred prevarantskimi elektronskimi sporočili o vračilu davka.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Skoraj milijon zavezanecv bo v teh dneh prejelo informativen izračun dohodnine za leto 2023, je sporočila Finančna uprava RS, ki tudi opozarja, da nekateri zavezanci ponovno prejmejo prevarantska elektronska sporočila. V elektronskem sporočilu je zapisano, da je Davčna uprava Republike Slovenije izračunala vaš davčni obračun in da ste upravičeni do vračila davka v višini 734,14 evra. Ob tem prejemnika pozivajo, da klikne na dodano povezavo in potrdi svoje podatke, preden bodo obdelali davčni obračun, saj morajo zagotoviti, da bo vračilo nakazano na pravi račun. Šele ko bodo od zavezanca prejeli potrebne

informacije, bodo začeli obdelovati vračilo. »Upoštevajte, da lahko traja do 2 dni, preden se denar pojavi na vašem računu,« tudi piše v prevarantskem sporočilu, kjer na koncu še zagotavlja, da bodo posredovani podatki ostali zaupni in uporabljeni le za obdelavo vračila davka.

S finančne uprave opozarjajo, da zavezanec na takšen način ne obveščajo, zato bodite previdni in ne nasedajte ter nikamor ne sporočajte ali vpisujte svojih podatkov. »Finančna uprava od zavezanecv nikoli ne zahteva, da vnašajo svoje osebne podatke ali podatke o transakcijskih računih v spletne povezave ali SMS-sporočila. To je vsekakor znak, da gre za prevaro,« poudarjajo.

Poziv kolesarju, udeležnemu v nesrečo

Kranj – Kranjski policisti obravnavajo prijavo prometne nesreče, ki se je zgodila v soboto okoli 17. ure v Kranju. V nesreči sta bila udeležena kolesarja, ki sta kolesarila po kolesarski stezi in v semaforiziranem križišču Ceste Boštjana Hladnika in Ceste Rudija Šeliga trčila med seboj. Šestindvajsetletni kolesar je kolesaril iz smeri Delavskega mostu proti Primskovemu, neznan kolesar s sivim trekking kolesom, star okoli petdeset let, pa v nasprotni smeri. Oba sta se na kraju ustavila, vendar si med seboj nista izmenjala podatkov. Ker se je pozneje izkazalo, da se je 26-letni kolesar telesno poškodoval, gre za nesrečo, ki jo policisti morajo obravnavati. Zato pozivajo neznanega kolesarja, ki je bil udeležan v prometni nesreči, da se oglasi na Policijski postaji Kranj ali pokliče na interventno številko 113. Prav tako prosijo vse, ki bi karkoli vedeli o nesreči, da prav tako pokličejo na interventno številko 113 ali anonimni telefon policije o8o 1200.

Nesreča med spravlom lesa

Železniki – Pred dnevi je v Rovtarjevem grabnu v bližini naselja Podporezen na 59-letnega moškega med nalaganjem lesa na tovornjak padel hlod. Poškodovanega moškega so oskrbeli gasilci iz Sorice in ekipa prve pomoči Podbrdo in ga prenesli do reševalnega vozila Nujne medicinske pomoči Škofja Loka.

Zlasti nevarni so starejši neregistrirani traktorji

Poleg 119 registriranih traktorjev je v Sloveniji še mnogo neregistriranih, zlasti starejših, ki so brez kabine ali varnostnega loka. Ti so bistveno nevarnejši ob morebitnem prevračanju in tudi na cesti.

SIMON ŠUBIC

Kranj, Maribor – V Sloveniji je bilo konec lanskega leta registriranih več kot 119 tisoč traktorjev. Po številu traktorjev na prebivalca smo tako prava velesila, saj ima povprečno vsak sedemnajsti prebivalec doma traktor. Poleg registriranih traktorjev je po nekaterih ocenah še mnogo neregistriranih, njihova povprečna starost pa narašča. To so predvsem starejši stroji, ki so najpogostejše brez kabine ali varnostnega loka in se kot taki ne morejo registrirati. Za uporabnike so tudi bistveno nevarnejši ob morebitnem prevračanju in predstavljajo veliko tveganje v prometu, ugotavljajo v Agenciji za varnost prometa, ki je ob začetku sezone dela na kmetijskih zemljiščih v Mariboru organizirala dogodek za večjo varnost voznikov traktorjev. Konec marca je bilo sicer imetnikov veljavnega vozniškega dovoljenja kategorije F nekaj več kot 299 tisoč.

Traktor mora imeti vgrajen homologiran varnostni lok ali kabino ter drugo obvezno opremo, ki voznika varuje ob morebitnem nastanku prometne nesreče. Vsako leto je sicer zabeleženih okrog 150 prometnih nesreč z udeležbo traktorja, največ v naselju, v zadnjih petih letih pa je bilo 757 takšnih prometnih nesreč. Devet voznikov traktorjev je umrlo, devetnajst se jih je hudo poškodovalo, 85 pa lažje.

Policisti vsako leto obravnavajo okrog 150 prometnih nesreč z udeležbo traktorja, največ v naselju. / Foto: Gorazd Kavčič

Franc Kancler z Biotehniške šole Maribor je povedal, da je v sedemdesetih odstotkih nesreč odgovornost zanj pri voznikih. Med vzroki prometnih in delovnih nesreč traktorjev so slaba ocena terena (zdrs, prevrnitev), vožnja čez rob cestišča (prevrnitev), neprilagojena hitrost ter vstop na traktor ali na priključek, ko se ta že premika. Voznik traktorja nikdar ne sme biti bos, v natikačih ali drugi neustrezni obutvi ali opremi, opozarja Kancler. Obvezna je uporaba smernika pri spremembi smeri vožnje, česar se morajo vozniki traktorjev zavedati ves čas, prav tako je potrebna največja možna mera previdnosti pri vključevanju s stranskih na glavne ceste. Če traktorski priključek nima sedeža, na njem nikakor ni dovoljeno

prevažati ljudi, prav tako ni dovoljen prevoz otrok v kabini do starosti leta in pol, od starosti leta in pol do višine 140 cm pa je prevoz otrok mogoč z obvezno uporabo otroškega sedeža.

Boštjan Koletnik, samostojni policijski inšpektor s Policijske uprave Maribor, je povedal, da so na njihovem območju lani zabeležili 35 prometnih nesreč z udeležbo voznikov traktorjev, kar dve tretjini so jih povzročili vozniki traktorjev sami. Ker je traktor počasi vozeče vozilo, mora imeti nameščeno označevalno tablo za takšna vozila. Voznik vozila, ki vozi na čelu kolone z nižjo hitrostjo od največje dovoljene hitrosti, se mora, če ga kolona ne more varno prehiteti, na prvem primernem kraju umakniti z vozišča in

pustiti kolono vozil mimo. Koletnik je poudaril, da je tudi za delo na njivi ali polju nujna uporaba varnostnega pasu, za neuporabo je predpisana tudi globa.

Med delom na njivi se na traktor in priklopnik nabere zemlja in blato, ki ga marsikdo nato nanese na cesto, kjer takšna onesnaženost lahko predstavlja nevarnost v prometu. Zakon zato veleva, da je vozilo treba očistiti ob vsaki vključitvi v cestni promet. Traktor mora biti registriran, tehnično brezhiben s priznanimi in čistimi lučmi ter odsevniki in ustrezno opremljen z utripajočo rumeno lučjo, če ima pripet priključek, ki je širši od traktorja. Pomembno je tudi pravilno pritrjevanje tovora na vozilo, je še dejal Koletnik.

Ta teden nadzor voznikov e-skirojev

Ta teden po vsej državi poteka akcija Varo z e-skirojem, ki jo spremljajo poostreni nadzori policije nad uporabo lahkih motornih vozil, kot so e-skiro, »segway« in električno dvokolo.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Kot so napovedali v Javni agenciji RS za varnost prometa (AVP), ki koordinira tokratno akcijo Varo z e-skiroji, bodo policisti do nedelje tudi ob svojem rednem delu preverjali, ali vozniki e-skirojev izpolnjujejo pogoje za udeležbo v prometu, uporabljajo dovoljene prometne površine in nosijo zaščitno čelado, ki je obvezna za vse voznike do dopolnjenega 18. leta starosti. Pozorni bodo tudi na

prepovedano uporabo slušalk ali mobilnega telefona med vožnjo.

Električnih skirojev je na naših ulicah vedno več, saj so hitri in priročni za premagovanje krajših razdalj. Toda voznja z njimi je lahko nevarna, saj se pri večji hitrosti težko pravočasno ustavijo, so bolj nestabilni, zaradi majhnih koles pa obstaja večja verjetnost padcev na neravnih površinah, opozarja AVP. Hitro lahko pomenijo nevarnost tudi za druge udeležence v prometu, ker

jih ti zaradi njihove hitrosti, tihe vožnje in ozke silhete težje zaznajo. Dodatna nevarnost se pojavi, če vozniki e-skirojev ne upoštevajo predpisov.

Hkrati z rastjo uporabe e-skirojev se povečuje tudi število prometnih nesreč z njimi. Voznikov e-skirojev, ki so bili udeleženi v nesrečah, je bilo v letu 2022 kar za 112 odstotkov več kot leto prej. Lani sta dva voznika e-skiroja v nesrečah tudi umrli, za več kot sto odstotkov se je povečalo tudi

število ponesrečencev s telesnimi poškodbami.

»Letos je bilo v prometnih nesrečah udeleženih že dvajset voznikov e-skirojev, kar je skrb vzbujajoče, saj se obdobje ugodnejšega vremena šele začne. Več kot polovica voznikov e-skirojev je tudi povzročiteljev prometnih nesreč,« so še pojasnili na AVP.

Vozniki lahkih motornih vozil (LMV) morajo v prometu voziti po površinah, namenjenim kolesarjem, kjer jih ni, pa ob desnem

Električnih skirojev je na naših ulicah vedno več, s tem pa se povečuje tudi število nesreč z njimi. / Foto: Tina Dokl

robu smernega vozišča ceste v naselju, kjer je najvišja dovoljena hitrost vožnje do 50 km/h. Izven naselja ob robu ceste LMV niso dovoljena. Za njihove voznike se smiselno uporabljajo

pravila, ki veljajo za kolesarje. LMV smejo voziti starejši od 14 let, po zakonu pa sme tako vozilo voziti tudi otrok, starejši od 12 let, ki ima pri sebi kolesarsko izkaznico.

RAZVEDRILU

GG

TOKRAT SE JE OMOŽILA

V najbolj romantičnem resničnostnem šovu Poroka na prvi pogled je Aleš dobil novo priložnost za ljubezen. Pred oltar je popeljal nevesto Anno, nad katero je bil že ob prvem srečanju navdušen.

Alenka Brun

Govorimo o Anni Paynich, ki sicer izkušnja s kamerami iz preteklosti že ima, spominjamo pa se je tudi kot udeleženke nekaterih resničnostnih šovov. Pred nekaj leti smo jo na primer lahko spremljali v slovenskem MasterChefu, obula pa je tudi škornje in sodelovala v Kmetiji slavnih. Pravzaprav se v medijih pojavlja že več kot dvajset let.

Tokrat se je vrnila na male zaslone kot nova nevesta Aleša, ki ni imel sreče s prvo izbranko v televizijskem eksperimentu Poroka na prvi pogled. Zakon 45-letnika iz Ljubljane z Jasmino se namreč ni obnesel.

Aleš je bil sicer pred prvim srečanjem z novo nevesto precej živčen, a takoj ko jo je zagledal, se mu je odvalil kamen od srca in se je sprostil. Anna pa je njuno prvo srečanje komentirala takole: »Začutila sem njegovo toplino in umirjeno energijo, tako da sem zelo pozitivno presenečena.«

Anna Paynich je postavna 42-letnica iz Logatca, čeprav je v osnovi Gorenjka, natančneje Kranjčanka. Ima 11-letno hčerko Anayo, sicer pa je certificirana coachinja osebne rasti in poslanstva, tantra mojstrica, učiteljica plesa in avtorica več knjig. Pravi, da je Pariz njen drugi dom, saj je tam živela in ustvarjala 15 let. V svetu mode se je kar dobro znašla.

Zase pravi, da je energična,

Poročni zvonovi so tokrat zvonili za Aleša in Anno – zanj v eksperimentu drugič, zanjo prvič. / Foto: arhiv oddaje (Boštjan Jamšek)

kreativna in srčna oseba. Pri partnerju bi jo najbolj motilo, da bi bil kadilec, aroganten in nespoštljiv. Pred vstopom v eksperiment je povedala, da si želi inteligentnega, uspešnega in postavnega moškega, svoje ljubezensko življenje pa je opisala kot razburljivo in polno izzivov. To je sicer zanjo prva poroka in glede na videno obema neko umirjeno življenje, meditacija in jutranji rituali ne predstavljajo težav in ju morda celo zblížujejo. Njuni jutranji rituali so sicer različni, a Aleš z veseljem

spoznava Annin svet. Ko so jo povprašali, kako bi bila videti njena sanjska poroka in kakšen je zanjo popoln zmenek, je odgovorila, da bi se omožila nad morjem na klifu, pod baldahinom in ob sončnem zahodu, medtem ko bi bil popoln zmenek precej bolj adrenalinski: »Skok s padalom iz letala, medtem ko bi se držala za roke, v salti in potem objemu.«

Anno je v življenju na preizkušnjo postavilo tudi njeno zdravje. Imela je kar lepo število operacij na roditih in je kljub diagnozi, da

ne more imeti otrok, rodila zdravo hčerko.

Zelo je ponosna tudi na to, da ji je uspelo leta 2018 napisati knjigo z naslovom Brezpogojna ljubezen na izposojajo, ki je bila uspešnica na Amazonu. Pravi sicer tudi, da vzornikov nima, se pa uči od uspešnih ljudi.

Kdor spremlja njeno življenje na spletnih portalih, ve, da rada potuje. Pravi, da to počne že 24 let. Njen drugi dom sta Pariz, ki smo ga že omenili, pa Isla Mujeres v Mehiki, kamor se bo čez deset let preselila, pravi. Kot coachinja in motivatorica sicer predava po vsem svetu, piše knjige, v prostem času pa se ukvarja z jogo, meditacijo, plavanjem, plesom, potapljanjem, jahanjem in še kopico stvari, njen dan pa se začne tako, da zjutraj preteče dvanajst kilometrov.

Ali bo ostala v eksperimentu, se bo zakon z Alešem obnesel in se bo rodila prava ljubezen ali pa bo par ostal le na nivoju prijateljev, bomo verjetno videli že kmalu. Ko se pari preselijo v skupno stanovanje, namreč vse začne potekati z bliskovito naglico, saj nekatere stvari ljudje v resničnem življenju spoznavaajo mesece, tu pa skupaj tičijo 24 ur na dan in se lahko tako negativne kot pozitivne lastnosti posameznika odrazijo že v nekaj dneh. Tako dokaj hitro spoznajo, ali so za skupaj ali ne, čeprav tudi tiste, ki jim gre v eksperimentu dobro, na resnično preizkušnjo ljubezni kasneje postavi življenje, ko se poslovijo od eksperimenta in se televizijske kamere ugasnejo.

ŽIGA LAKNER NA JESENIŠKEM ODRU

V dvorani Kina Železar na Jesenicah je nedavno nastopil Žiga Lakner.

Alenka Brun

Nastop je bil najprej sicer napovedan v Gledališču Toneta Čufarja, potem pa se je ustvarjalec s sodelujočima odločil, da je kinodvorana primernejša za njihov koncert, pa še veliki klavir je bil precej bolj vabljiv.

Koncert je potekal v okviru festivala Fest mest, ki na inovativen način povezuje zgodovinska mesta in kulturno produkcijo v njih.

»Vedno ko želiš odnehati, se moraš spomniti, zakaj si začel,« je moto mladega idrijskega tenorista in kontratenorista Žige Laknerja, ki je pozornosti slovenske javnosti pritegnil z nastopom v domačem šovu

ki ga je spremljala na klavirju, ter sopranistka Rebeka Pregelj. Tudi ona je zapela ob spremljavi klavirja, na enournem koncertu pa sta z Laknerjem zapela tako ločeno kot v duetu. V preteklosti sta tako že nastopala, vsi trije skupaj pa so bili na odru prvič. Slišali smo samospelave, zimzelene uspešnice domačih in tujih odrov, prepoznali smo pesmi iz muzikalov, niso manjkale arije niti pop opera. Obsedeli smo nemo in občudovali zvok, ki sta ga mlada pevca izvajala iz sebe.

Žiga Lakner nam je še zaupal, da se je v desetih letih, odkar je nastopil na Talentih, veliko zgodilo. Lani je imel na primer konec novembra v Idriji že svoj deseti samostojni koncert s simfoniki pod taktirko Marka Fabianija, sedaj koncertira po

Kayoko Ikeda, Rebeka Pregelj in Žiga Lakner v zaodru kinodvorane na Jesenicah / Foto: Alenka Brun

talentov pred natanko desetimi leti, uho poznavalcev pa s sposobnostjo petja visokih tonov.

Svoj pevski talent Lakner sedaj nadgrajuje na magistrskem študiju petja na ljubljanski Akademiji za glasbo v razredu izredne profesorice Barbare Jernejčič Fürst, sodeloval je z mnogimi slovenskimi dirigenti in orkestri, lani pa debitiral tudi v operi.

Na Jesenicah sta se z njim na odru predstavili še Kayoko Ikeda, sicer korepeticionistka v ljubljanski Operi,

vsej Sloveniji, načrtuje tudi obisk tujine. V zvezi s tem se mu precej »odpira« Avstrija, občasno pa se udeleži tudi kakšnega opernega tekmovanja.

Jesenice sicer pozna, a je v mestu jekla, hokeja in narcis tokrat nastopil prvič. Povedal je, da mu je kraj všeč. Morda je infrastruktura malce starejša, je omenil, a mu Jesenice delujejo zelo domače. Verjetno tudi zato, ker je doma iz Idrije in bi lahko med krajema potegnil marsikatero vzporednico, je še pomislil med odgovorjanjem.

JAKA

Skutne miške so označili kot Instagram food (Instagramabilna jed). / Foto: arhiv Šole

PESMI MLADIH

Moja pesem

Rišem, pišem,
se smejem,
se v hipu spremenim.

Pojem, plešem,
se vrtim,
se v ritmu izgubim.

Plezam, padam,
se obdržim
in se hitro ulovim.

Prisrčna pesmica za pomladne vesele dni. Vsega po malem. Od plesa pa do plavanja. Veselim se vaših pesmi.
Metka

Plavam hrbtno
in še prsno,
vse mi je izvrstno.

Gori ali doli,
vse naokoli,
je pestro kot nikoli.

Manca

PEKA V ANGLEŠČINI

Na Osnovni šoli Staneta Žagarja v Kranju se lahko učenci petega razreda drugo leto zapored družijo na popoldanski interesni dejavnosti Baking in English (Peka v angleščini).

Mateja Rant

Druženje ob peki poteka enkrat na mesec, cilj pa je, da učenci ves čas govorijo v angleščini, je pojasnila učiteljica angleščine na razredni stopnji in vodja interesne dejavnosti Špela Elizabeta Soklič, ki z veseljem ugotavlja, da je zanimanje za peko veliko. »Namen dejavnosti je sproščeno in (bolj) samozavestno sporazumevanje v angleščini ter uporaba jezika v komunikaciji med sošolci in učiteljico.«

Učenci skupaj z učiteljico najprej pregledajo recept, ki je zapisan v angleščini, nato pa se pogovorijo, kaj potrebujejo za pripravo jedi – pregledajo in poimenujejo sestavine ter natančno preučijo postopek priprave testa. »Med izvedbo se marsikaj naučimo: kako ubiti jajce v lonček, in ne mimo, kako stehitati moko, da ne

leti po pultu in tleh, kako uporabljati mešalnik, da sneg ne leti po zraku, postopnega dodajanja sestavin, oblikovanja piškotov, rezanja jabolčk, cvrtja v olju ... Vedno kaj novega,« je razložila Špela Elizabeta Soklič. Kljub enostavnim receptom »pričarajo« odlične jedi, ko končajo, pa šola običajno diši do najvišjega nadstropja. »Dobrote razdelimo še sosednjim modelarjem in šolskim kuharicam, da dobimo še 'neodvisne pohvale', kako dobro nam je uspelo.« Poleg uživanja v dobrotah je učencem zelo všeč tudi izbiranje in poslušanje angleške glasbe ob pripravi jedi. »Ko zaključimo z najbolj 'napornim delom' in gredo jedi v pečice ali se zaključujejo v ponvah in vafelnikih, se pustim podučiti, katera glasba je zdaj popularna. Zanima me, kaj petošolci poslušajo, tako izvem mnogo novega in zanimivega,« je poudarila njihova učiteljica, ki je kot zanimivost dodala dve izjavi

Petošolci iz OŠ Staneta Žagarja v Kranju se ob popoldnevih družijo na interesni dejavnosti Baking in English (Peka v angleščini). / Foto: arhiv Šole

učencev, ki sta jo po njenih besedah »vrgli na rit«. Prva je bila: »Oh, teacher, this is so much better than going home.« (Učiteljica, to je veliko bolje, kot da gremo domov). Ko so cvrli skutne miške, pa so komentirali: »This looks like instagram food!« (To je videti kot hrana z Instagrama oziroma

kot bi lahko prevedli: to je Instagramabilna jed).

Za nakup sestavin so ob začetku šolskega leta prejeli darilno kartico ene od trgovskih verig. Špela Elizabeta Soklič upa, da jim bodo sponzorji naklonjeni tudi v prihodnje in bodo priljubljeno interesno dejavnost lahko nadaljevali.

POTOVANJA • VINO • HRANA • DOGODIVŠČINE • MOŠKI • ŽENSKÉ • POTOVANJA • VINO • HRANA • ŽENSKÉ

BARVITA POMLAD V PARKU

Alenka Brun

V Arboretumu Volčji Potok so kot majhna sonca zasijali cvetovi narcis. Opazili jih boste že ob vstopu v park, odtenke njihovih rumenih in rumeno-belih cvetov pa boste med sprehodom odkrivali na najrazličnejših mestih v parku. Zacveteli so prvi tulipani, odpirajo se cvetovi magnolij in okrasnih češenj, omamno so zadisale hijacinte. Barvita pomlad že trka na vrata Arboretuma. Z aprilom je park odprt vsak dan od 8. do 20. ure – tudi ob koncih tedna in praznikih.

Od 8. aprila dalje vas vabijo, da obiščete pomladansko razstavo cvetja in tulipanov. Trajala bo do 7. maja.

Že nekaj let niso imeli zasaditve tulipanov v Spodnjem angleškem parku, letos bodo tako tam oblikovali cvetoče spirale. Po premoru se tulipani ponovno vračajo tudi v gozd. Dolge

grede tulipanov bodo zacvetele na travniku ob drevoredu. Na velikih gredah pred pristavo so ustvarili kombinirane zasaditve s tulipani in mačehami. Pri pristavi pa bo letošnji prvomajski obisk

Narcise lepo uspevajo tudi v lončkih, s katerimi v parku okrasijo tudi kakšno ograjo, stopnišče, mizo. / Foto: Alenka Brun

parka poleg tulipanov popestril tudi sejem domače in umetnostne obrti, ki bo ponujal raznolike mojstrsko izdelane predmete. Ob novo tlakovani poti med vhom in pristavo so zasadili

sortiment tulipanov, kjer si lahko ogledate več kot 350 sort, ki pripadajo različnim skupinam. Tudi letos bodo obiskovalci Arboretuma lahko glasovali za mistra tulipanov. Kandidate zanj so zasadili v t. i. grede slavnih, kjer so zasajene tudi vrste tulipanov, ki ne pritegnejo pozornosti le z videzom, pač pa tudi z imenom. V času spomladanske razstave obiskovalce vabijo še k foto natečaju Tulipani v Arboretumu.

V začetku maja v Arboretumu pripravljajo razstavo cvetočih slečev in okrasnih lukov. Slednjih v parku cveti kar pet tisoč. Razstava bo trajala do konca maja. Sledi poletje v vrtnicah – vse tja do oktobra. Vmes julija in avgusta park gosti še poletni festival cvetov, septembra pa še razstavo trav. Tropski metulji domujejo v steklenjaku pri pristavi, 3. septembra pa načrtujejo priljubljeni Čarobni dan, potem so tu že dogodki in razstave na temo buč, noč čarovnic in seveda ob koncu leta večerni sprehod med lučkami. Pa je leto mimo ...

Okrasna češnja s svojim barvnim kontrastom prav vabi v svojo bližino. / Foto: Alenka Brun

Park se prebuja v pomlad. / Foto: Alenka Brun

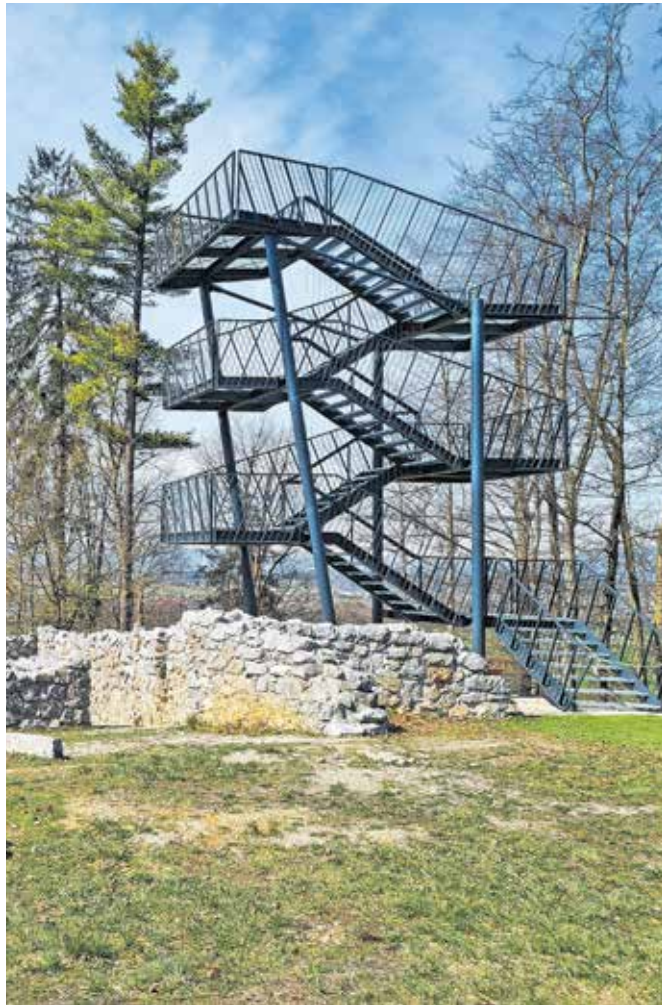
Stolp, vlak in konji

Novi razgledni stolp, cestni električni vlak in projekt Zeleni konji so tri večje letošnje pridobitve v Arboretumu Volčji Potok.

ALENKA BRUN

Volčji Potok – Galerija Janeza Boljke v Arboretumu Volčji Potok je nedavno gostila letno novinarsko konferenco.

Direktor Arboretuma Aleš Ocep je uvodoma spregovoril o preteklih dosežkih. Izvedli smo, da je za javnim zavodom uspešno leto. Lani so s pomočjo ministrstva za kulturo izpeljali nekaj večjih investicij. Poleg tega, da so očistili dvoje jezer, so k Jezeru rdečega javorja uredili še dostop za otroke. V letošnjem letu bodo v njem zaveteli tudi živobarvni lokvanji. Najnovejša pridobitev je novi razgledni stolp, ki so ga postavili na grajski hrib, kjer so sicer ostanki močnega zidovja, ki se sedaj s stolpa prav lepo vidijo, lepo pa je seveda vidna tudi širša okolica parka. Realizirali so tudi nakup cestnega električnega vlaka, ki je zamenjal starega na dizelski pogon. V treh odprtih vagonih lahko vlak sprejme do šestdeset potnikov, ima tudi dve prilagojeni mesti za potnike na invalidskih vozičkih. Investicija je stala slabih 360 tisoč evrov z DDV, nakup je sofinanciralo ministrstvo za okolje in prostor s sredstvi Sklada za podnebne spremembe.

Novi razgledni stolp je visok deset metrov, ima jekleno konstrukcijo, štiri nosilne stebre, šest podestov in 47 stopnic. / Foto: Alenka Brun

Park je lani obiskalo 306 tisoč ljudi, največ v maju in decembru, zelo pa so ponosni tudi na priznanje za vrtno odličnost, kar Arboretum

Novi cestni električni vlak / Foto: Alenka Brun

uvršča med 27 najlepših rožnih vrtov v Evropi. Priznanje je podelila Svetovna zveza vrtničarskih društev.

Tri zelene skulpture

V nadaljevanju je Melita Miš Strgar predstavila raznolik program prireditev

Arboretum je lani obiskalo 306 tisoč ljudi, največ v maju in decembru, kar je plod novih zamisli in uresničenih idej, da se v parku vedno nekaj godi. Arboretum je postal pomemben kraj za sproščene sprehode, za kulturne dogodke in cilj mnogim turistom.

s poudarkom na spomladanski razstavi tulipanov in omenila tudi evropsko mladinsko floristično tekmovanje, ki ga bo avgusta gostil

Arboretum. Marija Magdalena Kregar, arhitektka razglednega stolpa, je razložila, kako je jekleni desetmetrski stolp dobil sedanjost podoba, direktor Kulturnega doma Franca Bernika Domžale Jure Matičič pa je predstavil program Koncertov v rozariju in izhodišča za program filmskih večerov v juliju in avgustu. O letošnji novosti, zeleni skulpturi treh konjev v različnih položajih, pa je spregovoril njen avtor Jure Bogataj, ki sicer prihaja iz škofjeloškega podjetja GREENmodul, Freising. Skulpture so po vsej površini ozelenjene z živimi rastlinami. Najvišja je visoka pet metrov. Gre za projekt, ki je nastajal več let, je pa sedaj prvi tovrstni v tem koncu Evrope, ne le v Sloveniji, ter predstavlja svetovno novost na področju hortikulturnega oblikovanja v prepletu z vizualno umetnostjo. Proces izdelave povezuje krajske snovalce, vizualne umetnike, vrtnarje in inženirsko stroko za izvedbo. Projekt Zeleni konji bo v parku na ogled od junija naprej.

Matjaž Mastnak je med drugim na kratko dodal še nekaj o drevesih za prihodnost, saj se bo glede na podnebne spremembe moral spremeniti sortiment v javnih nasadih, Mateja Račevski pa je ob koncu tiskovne konference predstavila

Velikonočno drevo pri Mrgoletovih

ANA JAGODIČ DOLŽAN

Apno – Pri Mrgoletovih v Apnu pod Krvavcem je s pirhi okrašen gaber v zadnjih petih letih postal del velike noči. Praznično podobo v prebujajoči se naravi ustvarja Alojzija – izdelave pirhov (običajno iz stiropora) se loti

jo veselje do krašenja in pogled na barvito, v soncu lesketajoče se okrasje, ne nazadnje je v Alojziji ustvarjalna žilica, s katero tudi usmerja cerkljansko klekljarsko skupino Lastovke. Klekljarskih umetnin ne izpostavlja vremenu, pač pa jih vključijo v aranžma na terasi. Ob

Pirhe z okoli dvesto let starega drevesa Alojzija navadno pospravi po beli nedelji, prvi nedelji po veliki noči.

/ Foto: Ana Jagodič Dolžan

približno en mesec prej, nekaj pa je kupljenih. »Na začetku jih je bilo okoli petdeset, naslednje leto sto, potem že tristo ... letos jih je več kot petsto.« Spodbujata

okrašenem okoli dvesto let starem drevesu se ustavljajo tudi mimoidoči, nekateri pa na vzpetino nad cesto proti Šenturški Gori pridejo prav z namenom ogleda.

Ferata Dobršnik je že odprta

Hrušica – V soboto so po zimskem premoru ponovno odprli ferato Dobršnik nad Hrušico. Zavarovana plezalna pot poteka po slikoviti soteski potoka s sedmimi slapovi v dolžini tisoč metrov in z višinsko razliko 270 metrov. Po besedah Gabra Šorna iz Zavoda za šport Jesenice, ki ima v upravljanju ferato, so pred letošnjim odprtjem očistili celotno traso in pregledali jeklenice, da bo vzpon varen. Obvezna sta čelada in samovarovalni komplet, izposoja je možna v Pizzeriji Trucker na Hrušici. Po preplezani poti je obvezna vrnitev nazaj po označeni gozdni poti na Hrušico.

Zdravje za vse

Kranj – Svetovni dan zdravja, ki ga zaznamujemo 7. aprila in letos poteka pod sloganom Zdravje za vse, bodo v Gorenjskih lekarnah počastili z brezplačnimi aktivnostmi in lekarniški storitvami. V vseh svojih lekarnah v tednu od 3. do 7. aprila brezplačno merijo krvni tlak in telesno maso, pripravljajo osebne kartice zdravil (OKZ) in izvajajo svetovno storitev pregled uporabe zdravil (PUZ). Za izdelavo osebne kartice zdravil in pregled uporabe zdravil se je treba dogovoriti v lekarni. Kot so še poudarili: »Namen lekarniške dejavnosti je zagotavljanje kakovostne in učinkovite preskrbe z zdravili in drugimi izdelki za podporo zdravljenja in ohranitev zdravja ter svetovanje glede njihove varne, pravilne in učinkovite uporabe. V Gorenjskih lekarnah želimo lekarniško dejavnost čim bolj približati prebivalcem Gorenjske, zato jo izvajamo v 23 lekarniških enotah po celotni Gorenjski.«

vremenska napoved

Prevladovalo bo sončno in hladno vreme. Danes in jutri bo še vetrovno, pihal bo veter vzhodnih smeri, v četrtek bo veter ponehal. Zjutraj bodo temperature precej pod lediščem, v četrtek čez dan bo spet nekoliko topleje.

TOREK

-4/9 °C

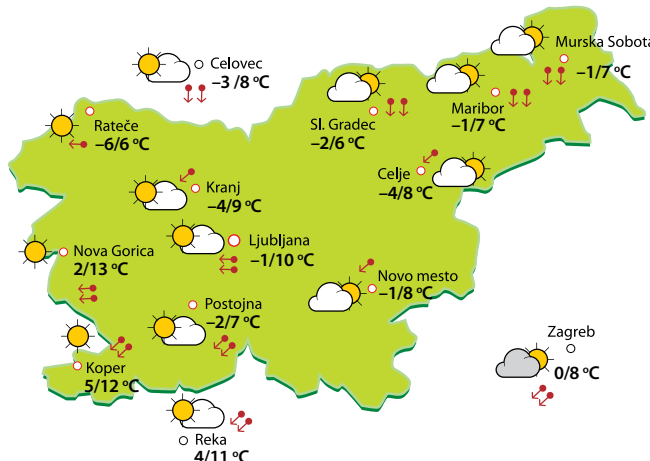
SREDA

-4/8 °C

ČETRTEK

-4/12 °C

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

NA GLAS

aforizem

Ob radoživih otrocih morajo starši imeti veliko božje masti, da ne posežejo po leskovi.

Milan Fridauer - Fredi